

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА

СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

ступеня вищої освіти Магістр

ПОЛТАВА-2020

Методичні рекомендації для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ступеня вищої освіти Магістр [5-те вид., доп. і перероб.] / Чумак Валентина, Безкровний Олександр, Дорошенко Ольга, Зоря Олексій. Полтава : ПДАА, 2020. 88 с.

Методичні рекомендації підготували: професори Аранчій Валентина, Томілін Олексій, Зоря Олексій, Капаєва Людмила, Чумак Валентина, доценти: Безкровний Олександр, Бражник Людмила, Глущенко Юлія, Дроботя Яна, Дорошенко Ольга, Зоря Світлана.

Загальна редакція та підготовка до випуску:

Чумак Валентина, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент,

Безкровний Олександр, заступник декана факультету обліку та фінансів по спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування, к.е.н., доцент;

Дорошенко Ольга, голова науково-методичної ради спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування, к.е.н. доцент;

Зоря Олексій, відповідальний за нормо-контроль по кафедрі фінансів, банківської справи та страхування, д.е.н., доцент.

Рецензенти:

Рудик Володимир, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Подільського державного аграрно-технічного університету;

Карцева Вікторія, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та банківської справи Вищого навчального закладу Укоопспілки „Полтавський університет економіки та торгівлі”

Методичні рекомендації для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ступеня вищої освіти Магістр [5-те вид., доп. і перероб.] обговорені і схвалені на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування 28 серпня 2020 р., протокол № 1.

Методичні рекомендації для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ступеня вищої освіти Магістр [5-те вид., доп. і перероб.] схвалено науково-методичною радою спеціальності „Фінанси, банківська справа та страхування” 28 серпня 2020 р., протокол № 1.

ВСТУП

Розвиток національної економіки України на сучасному етапі характеризується докорінною перебудовою господарського механізму в усіх ланках народного господарства. Оволодіння новим механізмом господарювання, подальший розвиток ринкових відносин потребують фахівців високої кваліфікації, фундамент якої створюється в процесі навчання у закладах вищої освіти.

У відповідності до закону України „Про вищу освіту” та Стандарту вищої освіти другого (магістерського рівня), галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування атестація здобувачів вищої освіти за ступенем магістр здійснюється у формі, визначеній освітньо-професійною програмою підготовки за відповідною спеціальністю та затвердженою в установленому порядку Вченою радою Полтавської державної аграрної академії.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Методичні рекомендації передбачають визначення мети та завдань кваліфікаційних робіт, рекомендації щодо вибору, підбору, систематизації і вивчення спеціальної літератури, законодавчих та нормативних актів з проблем наукового дослідження, збирання, аналізу, узагальнення викладу матеріалу. В них ґрунтовно викладені загальні вимоги щодо змісту, обсягу та оформлення кваліфікаційних робіт, розглянуто питання керівництва і контролю зі сторони кафедр за ходом написання.

У формі додатків наведено матеріал, що стосується порядку затвердження тем кваліфікаційних робіт завідувачем кафедр, видачі завдань до їх написання та оформлення, визначена структура супровідних документів, зокрема рецензії на виконану роботу.

Висвітлені також питання, що стосуються підготовки здобувачів ступеня вищої освіти Магістр до захисту кваліфікаційних робіт перед Екзаменаційною комісією.

1. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування, теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

Підготовка й захист кваліфікаційної роботи є підсумковим етапом навчання здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем. Для виконання цієї роботи надається час, який передбачено навчальними планами для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Кваліфікаційна робота, що виконується здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування в межах тематики наукових досліджень випускової кафедри фінансів і кредиту (*„Удосконалення механізму фінансової діяльності підприємств, організацій і установ»*) має бути результатом самостійно проведеного і закінченого дослідження, мати внутрішню єдність і свідчити про володіння сучасними методами наукового пошуку, а також спроможність самостійно вирішувати теоретичні і практичні завдання.

Мета кваліфікаційної роботи – розв'язання спеціалізованих завдань та практичних проблем у фінансовій, банківській та страховій сферах, що передбачає застосування теорій та наукових методів проведення досліджень та здійснення інновацій, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Кваліфікаційна робота здобувача ступеня вищої освіти Магістр, яка виконується з метою встановлення рівня набуття визначеним в освітньо-професійній програмі компетентностей для отримання запланованих результатів навчання, повинна:

- відзначатися новизною розкриття актуальної теми дослідження;
- містити матеріал дискусійного характеру з формулюванням аргументованої позиції здобувача вищої освіти щодо питань, які розглядаються в роботі;
- мати практичну значущість, що підтверджується можливістю впровадження розроблених пропозицій, методичних підходів до розв'язання проблем, удосконалення діяльності, фінансового механізму функціонування конкретних підприємств (установ, організацій);
- містити конкретні аргументовані організаційно-економічні та фінансові заходи щодо прийняття відповідних управлінських рішень у фінансовій сфері держави.

У складі кваліфікаційної роботи передбачаються:

- обґрунтування актуальності і мети дослідження, формулювання за-

вдань, аналіз стану вирішення проблеми за матеріалами українських і зарубіжних публікацій;

- вичерпна характеристика об'єкта дослідження і різнобічний розгляд обраної теми;

- обґрунтування певного розуміння питань, що розглядаються у роботі;

- широке представлення самостійно зібраного і опрацьованого під час теоретичного навчання і виробничих практик фактичного матеріалу його аналіз і узагальнення;

- аналіз методів досліджень, що застосовуються під час вирішення визначеної проблеми, викладення методики дослідження або його інформаційного чи методичного забезпечення;

- отримання результатів дослідження, що мають теоретичне, прикладне або науково-методичне значення, та аргументовані пропозиції щодо їх використання.

У процесі підготовки і захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти має довести:

- здатність творчо мислити;

- володіння методами досліджень, що використовувались у роботі;

- знання та уміле застосування сучасних методів фінансової роботи на підприємстві, фінансово-кредитних установах, страхових організаціях, в бюджетній сфері тощо;

- здатність до аналізу отриманих результатів і розробки висновків та пропозицій, уміння аргументовано їх захищати;

- уміння оцінити можливості використання отриманих результатів у виробництві, науково-дослідній роботі та науково-педагогічній діяльності;

- володіння сучасними інформаційними технологіями здійснення досліджень та оформлення роботи.

У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має бути розміщена в репозитарії Полтавської державної аграрної академії.

2. ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Організація виконання роботи

Кожному здобувачу вищої освіти призначають наукового керівника з числа провідних викладачів випускової кафедри. При цьому, науковий керівник і тема кваліфікаційної роботи затверджуються наказом ректора академії.

Кваліфікаційна робота розробляється відповідно до завдання (видається науковим керівником і затверджується завідувачем кафедри), у якому вказується тема роботи, база дослідження, науковий керівник, календарний план виконання.

Кваліфікаційна робота виконується в процесі навчання та окремо в періоди, що визначені навчальним планом. Кафедра постійно контролює хід виконання кваліфікаційних робіт шляхом проведення кафедральних перевірок, на яких встановлюється відповідна готовність роботи у відсотках.

При значному відставанні від графіка здобувач вищої освіти може бути не допущений до подальшого її виконання!

Науковий керівник допомагає здобувачу вищої освіти в розробці плану роботи, дає рекомендації з підбору і використання літературних джерел, збору та обробки аналітичної інформації. Він консультує здобувача вищої освіти, контролює хід виконання, виконує відгук на кваліфікаційну роботу, в якому дає оцінку роботі здобувача вищої освіти. Керівник має право бути присутнім на захисті роботи в Екзаменаційній комісії (ЕК).

Процес виконання кваліфікаційної роботи передбачає наступні етапи:

- 1) вибір теми роботи;
- 2) вибір суб'єкту підприємницької діяльності (база дослідження), на матеріалах якого буде виконуватися робота;
- 3) обґрунтування актуальності теми взагалі і для вибраного суб'єкту господарювання;
- 4) отримання завдання та розробка календарного графіка виконання кваліфікаційної роботи згідно з навчальним планом;
- 5) розробка і погодження з науковим керівником та головою науково-методичної ради розгорнутого плану роботи;
- 6) підбір і вивчення наукової та науково-методичної літератури, законодавчих, нормативних та інструктивних матеріалів з теми роботи;
- 7) визначення мети і завдань роботи, об'єкта дослідження, періоду, за який буде аналізуватися економічна інформація;
- 8) збір і попереднє вивчення необхідної інформації;
- 9) написання роботи в відповідності до завдання та графіку виконання;
- 10) оформлення тексту роботи й ілюстративного матеріалу;
- 11) перевірка роботи та її підпис у наукового керівника;
- 12) отримання відгуку наукового керівника;
- 13) проходження нормо-контролю на випусковій кафедрі та перевірки наявності в кваліфікаційній роботі академічного плагіату;
- 14) отримання рецензії;

15) отримання у завідувача кафедри та декана факультету допуску до захисту.

Найважливішим етапом виконання кваліфікаційної роботи є написання тексту та її оформлення.

2.2. Вибір теми роботи

Вибір теми є безпосереднім початком роботи здобувача вищої освіти над кваліфікаційною роботою. Тематика цих робіт має бути актуальною, відповідати сучасній проблематиці фінансової роботи, як на підприємствах різних галузей національної економіки, так і в банківській та страховій сферах, а також бюджетних установах та неприбуткових організаціях, мати дослідницький характер, тобто передбачати не лише повний виклад стану даної проблеми, а й конкретні та аргументовані пропозиції автора щодо її вирішення.

Не дозволяється виконувати кваліфікаційну роботу кільком здобувачам вищої освіти з однієї теми на одній і тій самій базі дослідження.

Кваліфікаційні роботи повинні виконуватись на матеріалах конкретного підприємства, організації чи установи. Саме тому однією з передумов вибору теми роботи є погодження її з науковим керівником та керівником з підприємства (установи, організації).

Обираючи тему роботи, здобувач вищої освіти повинен виходити зі своїх навчальних і науково-дослідних інтересів, нахилів, наявності власних доробок, місця майбутньої роботи, а також актуальності тематики для теорії і практичної діяльності в галузі фінансових досліджень.

Якщо одну й ту саму тему кваліфікаційної роботи виявило бажання досліджувати кілька здобувачів вищої освіти, остаточне рішення приймає завідувач кафедри, виходячи з рівня їх підготовки з обраної теми та ділових якостей. При затвердженні тематики робіт беруться до уваги й проблеми, які досліджують викладачі кафедри – наукові керівники робіт, а також проблеми, над вирішенням яких працює кафедра, факультет, академія. *Бажано, щоб тема та об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи були, по можливості, максимально узгоджені з тематикою раніше виконаних курсових робіт з дисциплін професійної підготовки. При цьому обов'язковою умовою є проходження переддипломної практики на тому суб'єкті підприємницької діяльності, на матеріалах якого виконуються дослідження в кваліфікаційній роботі.*

Тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою і щорічно уточняється з урахуванням змін, що відбуваються у фінансовій системі, законодавстві та практиці господарювання підприємств, банків, страхових компаній, бюджетних установ, органів місцевого самоврядування тощо. Рекомендований перелік тем кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ступеня вищої освіти Магістр наведено в додатку А.

Здобувач вищої освіти може запропонувати свою тему кваліфікаційної роботи, яка має теоретичне або практичне значення для суб'єкта підприємни-

цької діяльності, галузі іншого суб'єкта фінансової системи України. В таких випадках необхідно обґрунтувати вибір теми і погодити її із завідувачем кафедри та керівником підприємства (установи, організації), на матеріалах якої магістрانت виконуватиме цю роботу. При виборі теми слід урахувати її актуальність для суб'єкту господарювання, можливість використання даних фінансової звітності, на базі якої буде виконуватись робота, а також отримання й опрацювання відповідного фактичного матеріалу, та наявність власних науково-методичних напрацювань. За будь-яких умов, при виборі теми роботи, здобувач вищої освіти повинен обов'язково погодити її з науковим керівником від кафедри. Уточнення й зміна теми роботи в подальшому також погоджуються із завідувачем кафедри та науковим керівником.

Вибрана здобувачем вищої освіти тема закріплюється за ним на підставі його письмової заяви (додаток Б) на ім'я завідувача кафедри. Питання про зміну теми кваліфікаційної роботи та наукового керівника вирішується тільки на засіданні кафедри.

Після затвердження теми науковий керівник видає завдання на виконання роботи і разом зі здобувачем вищої освіти розробляє план-графік її виконання. Здобувач вищої освіти керується ним упродовж усього періоду виконання кваліфікаційної роботи.

Порушення термінів виконання кваліфікаційної роботи є підставою для можливого перенесення захисту на наступний рік!

Вибрати тему кваліфікаційної роботи здобувачу вищої освіти можуть допомогти такі прийоми:

1) перегляд тем, рекомендованих кафедрою. Тематика кваліфікаційних робіт складається з завдань професійної діяльності та наукових і практичних проблем, що виникають при функціонуванні фінансового механізму держави, регіону, комерційних та некомерційних підприємств, фінансово-кредитних установ, бюджетних організацій тощо;

2) перегляд Internet-каталогів наукових бібліотек з захищених дисертацій;

3) перегляд матеріалів наукових статей для пошуку методів дослідження, можливих до застосування у своїй області знань;

4) складання переліку актуальних фінансово-економічних проблем суб'єктів господарювання. У цьому допоможуть матеріали практик, виступи підприємців, менеджерів, науковців тощо;

5) ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями в періодиці, а також бесіди і консультації з фахівцями-практиками, в процесі яких можна виявити важливі питання, ще мало вивчені в науці і недостатньо застосовувані на практиці;

6) перегляд відомих наукових рішень за допомогою нових методів, з нових теоретичних позицій, із залученням нових істотних фактів, виявлених здобувачем вищої освіти.

При виборі теми потрібно обов'язково враховувати, наскільки майбутнє дослідження може задовольнити вимоги до новизни у роботах, такі як:

- уточнення методів або прийомів дослідження;
- перегляд старого знання за допомогою нової методології, методики і з нових позицій;
- узагальнення і дослідження раніше відомих матеріалів, яким надається нова якість у їх використанні;
- нова систематизація розрізненого або систематизованого раніше іншим способом матеріалу;
- співставлення і уточнення понять, до розуміння яких існують різні підходи;
- уточнення змісту нових понять, що починають застосовуватися на практиці;
- виявлення нових зв'язків між відомими об'єктами;
- застосування відомого в інших науках методу до вирішення фінансових проблем;
- повторення виконаних раніше досліджень з використанням нових методів тощо.

2.3. Пошук і вивчення літературних джерел

Кваліфікаційну роботу здобувач вищої освіти виконує за допомогою глибокого вивчення законодавчих і нормативних актів, інструктивних і методичних матеріалів Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, міністерств і відомств, а також навчальної та іншої літератури останніх років видання з теми дослідження. Працювати потрібно з діючими правовими актами, краще в кодифікованій формі (з внесеними в текст змінами і доповненнями).

Для пошуків необхідної літератури з теми роботи необхідно використовувати бібліотечні каталоги, тематичні підбірки, збірники анотацій, бібліографію в навчальних та наукових виданнях, посилання у монографіях та наукових статтях, спеціальні бібліографічні видання тощо. Доцільно ознайомитись з публікаціями в економічних журналах та газетах за останні 2-3 роки.

Рекомендується використовувати сайти локальної комп'ютерної мережі Інтернет, інформаційно-довідкові системи типу „Законодавство України”, „Гросбух”, правові довідники типу „Ліга”.

Найбільша кількість публікацій з питань фінансової діяльності є в журналах: „Бізнес”, „Актуальні проблеми економіки”, „Економіка. Фінанси. Право”, „Банківська справа”, „Фінанси України”, „Економіка України”, а також в газетах „Податки та бухгалтерський облік”, „Баланс”, „Бухгалтерія, податки, бізнес”, „Галицькі контракти”, „Урядовий кур'єр”.

Літературу потрібно вивчати від простої, популярної (підручники, книги) до складної (монографії, наукові статті, теоретичні розробки, збірники наукових праць тощо). Спочатку опрацьовують загальну літературу, потім спеціальну, прикладну (вітчизняну та зарубіжну), а потім закони й законодавчі акти, інструкції і нормативні акти тощо. Книги передують статтям, література попередніх років видання вивчається після літератури останніх трьох років видання.

Працюючи з літературою, необхідно цілеспрямовано шукати потрібну інформацію з теми кваліфікаційної роботи. Результати опрацювання літературного джерела необхідно зафіксувати у вигляді короткого викладення його змісту (виписки цитат, формул із посиланнями на сторінки, на яких вони наведені у літературі). Найбільш зручна форма записів – на окремих аркушах з однієї сторони з великими полями.

Запис окремих положень, фактів, таблиць, схем, статистичних матеріалів здійснюються або своїми словами, або у вигляді цитат. По кожному запису обов'язково вказується джерело, з якого він зроблений. Це дозволяє при необхідності легко знайти джерело інформації, щоб уточнити або розшифрувати матеріал. Обов'язково зазначається прізвище, ім'я, по батькові автора, назву, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок (якщо використана журнальна стаття, то вказати назву журналу, рік видання та номер, сторінки, на яких опублікована стаття в даному номері). Виписки із літературних джерел мають бути короткий чітко сформульованими.

Знайдену інформацію можна накопичувати також у електронному вигляді, зберігаючи на електронних носіях.

2.4. Збір практичної інформації

Діяльність суб'єкта підприємницької діяльності, фінансово-кредитних установ, страхових компаній, бюджетних установ та неприбуткових організацій на матеріалах яких проводяться дослідження має створювати можливості інформаційного забезпечення дослідження обраної теми.

Кваліфікаційна робота повинна базуватися на достатньому обсязі інформації, що всебічно характеризує діяльність суб'єкта господарювання і об'єкт дослідження.

Стандартно склад інформаційної бази дослідження (для виробничого підприємства) наступний: статут підприємства, установчий договір; організаційна і виробнича структури; фінансова, податкова та статистична звітність; бухгалтерська документація; планові розробки, інноваційні та інвестиційні проекти; інформація, надана спеціалістами підприємств, тощо. Зрозуміло, що склад інформаційної бази фінансово-кредитних установ, страхових компаній, бюджетних структур та інших неприбуткових організації буде мати свою специфіку.

Слід відмітити, що у разі потреби обсяг інформації може бути розширений за рахунок інших баз дослідження, офіційної статистичної інформації.

Період, за який збирається аналітична інформація – 3 (в окремих випадках 5 і більше) останні роки. У випадках, коли передбачається моделювання економічних процесів, цей термін збільшується за згодою наукового керівника.

Вивчення фінансових показників є важливим і відповідальним етапом кваліфікаційної роботи, тому що дозволяє, в першу чергу, поряд з теоретичним дослідженням дати практичне обґрунтування проблеми, що розглядається.

3. РОБОТА НАД РУКОПИСОМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Складання і затвердження плану

Основою для підготовки і написання кваліфікаційної роботи є план її виконання, який розкриває якість роботи, містить основні питання в тій послідовності, у якій вони будуть розроблятися. Перший варіант плану роботи складається в процесі ознайомлення з літературними джерелами за обраною темою і повинен сприяти цілеспрямованому їх опрацюванню, орієнтувати здобувача вищої освіти при накопиченні і обробці фактичного матеріалу, а також написанні тексту роботи.

Проект плану кваліфікаційної роботи складається здобувачем вищої освіти відповідно до завдання на її виконання і подається науковому керівнику для погодження і затвердження. Затверджений ним план є основою для проведення дослідження. В процесі підготовки кваліфікаційної роботи може виникнути необхідність удосконалення першого варіанту плану внаслідок зміни напрямку дослідження, отримання непередбачуваних здобувачем вищої освіти результатів дослідження. У цьому випадку в плані можуть уточнюватися кількість та назви підрозділів тощо.

Зважаючи на те, що кожен із розділів є складовою кваліфікаційної роботи, в якій висвітлюється певний аспект теми, назва теми і заголовків будь-якого із розділів не повинні співпадати, у протилежному випадку відпадає потреба в інших розділах. Така ж вимога стосується і кожного з підрозділів. Заголовок розділу не може дублювати заголовок підрозділу. До назви заголовків окремих розділів, підрозділів доцільно включати не більше, ніж 14 слів, тому що назва заголовка з більшою кількістю слів буде ускладнювати її осмислення. Це повинні бути ключові слова, які відображають предмет, про який йде мова, або дають загальні характеристики цього предмета.

3.2. Структура кваліфікаційної роботи

Оскільки кваліфікаційна робота є комплексною науково-методичною працею, її оцінюють не тільки за теоретичною науковою цінністю, актуальністю теми і прикладним значенням отриманих результатів, але і за рівнем її загальної підготовки, що передусім знаходить відображення в структурі роботи, тобто в послідовності розташування і відповідності вимогам до її складових.

Кваліфікаційна робота складається з **інформаційно-вступної частини, основної частини, списку використаних джерел та додатків**. В складі додатків обов'язково мають бути ксерокопії наукових статей здобувача ступеня вищої освіти Магістр з видань, де вони опубліковані. У випадку, якщо здобувач вищої освіти брав участь у конференціях, в додатках наводяться ксерокопії програм конференцій та тези доповідей.

Інформаційно-вступна частина містить такі структурні елементи:

1. Пояснювальна записка (титульна сторінка),
2. Завдання,
3. Зміст.

Рецензія, замовлення, відгук підприємства (установи, організації), подання голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи (*додаються до роботи окремо в конверті*).

Розгорнутий план роботи з усіма необхідними підписами залишається в консультанта при проходженні нормо-контролю.

Пакет інформаційно-вступної частини (форми бланків) наведений в додатку В, а зразок розгорнутого плану в додатку Г.

Зміст має включати: вступ; найменування всіх розділів, підрозділів, пунктів, список використаних джерел, додатки із зазначенням сторінок цих матеріалів.

Рекомендовано наступну структуру кваліфікаційної роботи:

Вступ;

Перший розділ (теоретична частина);

Другий розділ (аналітична частина – аналізується предмет дослідження, розглядаються методичні аспекти теми);

Третій розділ (прикладна частина – обґрунтовуються напрями і заходи з удосконалення предмета дослідження);

Висновки;

Список використаних джерел;

Додатки.

Кожний розділ основної частини починається з нової сторінки, а підрозділ або пункт розпочинають на тій сторінці, на якій закінчився попередній.

Вступ. Вступ можна розглядати як розгорнуту анотацію до підготовленої до захисту кваліфікаційної роботи. У ньому зазначається методологічний апарат дослідження, що складається з обґрунтування актуальності вибраної теми, формулювання мети та завдань дослідження, об'єкта і предмета дослідження, методичної основи й інформаційної бази, наукової новизни та практичного значення отриманих результатів тощо.

Текст вступу починається з обґрунтування **актуальності теми** дослідження, під якою розуміється міра її важливості в даний момент для розв'язання певної проблеми. Важливість дослідження полягає в обґрунтуванні позитивного ефекту, що може бути досягнутий в результаті вирішення визначеного наукового або практичного завдання.

Актуальність звичайно складається з демонстрації завдань, що стоять перед дослідником або може бути неузгодженість, невідповідність між якими-небудь виявленими аспектами єдиного об'єкта.

На цьому фоні виявляється суперечність, на основі якої формується проблема. Проблема в науці – це суперечлива ситуація, що вимагає свого вирішення. Проблему необхідно відрізнити від питання, положення, яке також треба вирішити. Чітке формулювання нових проблем в великій мірі визначає стратегію дослідження взагалі і напрям наукового пошуку зокрема. Не випадково вважають, що сформулювати наукову проблему – значить показати уміння відділити головне від другорядного, з'ясувати те, що вже відомо і що поки невідомо науці про предмет дослідження.

Щоб показати стан розробленості вибраної теми, робиться короткий огляд літератури, який являє собою нарис основних етапів і переломних періодів в розвитку наукової думки з досліджуваної проблеми. Він повинен показати ґрунтовне знайомство здобувача вищої освіти зі спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти істотне, оцінювати раніше зроблене іншими дослідниками, визначати головне в сучасному стані дослідженості теми українськими і зарубіжними авторами.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота виконана в межах програми науково-дослідних робіт кафедри фінансів і кредиту за темою: „Удосконалення механізму фінансової діяльності підприємств, організацій і установ”.

На основі сформульованої проблеми, визначення об'єкта і предмета дослідження встановлюється його мета. **Мета дослідження** – це те, що має бути досягнуте внаслідок виконання кваліфікаційної роботи. Це той науковий результат, який повинен бути отриманий наприкінці дослідження. Мету будь-якої діяльності можна ставити лише тоді, коли відомо, на який конкретно об'єкт або предмет вона буде направлена.

Формулювання мети дослідження звичайно починаються словами „удосконалити ...”, „обґрунтувати ...”, „виявити ... (методику, модель, критерії, вимоги, основи тощо)”, „проаналізувати і узагальнити досвід...”, „виявити можливості використання чого-небудь у практиці фінансової роботи” тощо.

Сформульована мета дослідження визначає його завдання, які частіше за все виступають як часткові, порівняно самостійні цілі.

Завдання кваліфікаційної роботи логічно витікають з її загальної мети і розглядаються як основні етапи роботи здобувача вищої освіти. Найчастіше такі завдання формулюються у формі переліку. Наприклад: „Виходячи з вказаної мети дослідження, його основними задачами є: 1) вивчити..., 2) виявити..., 3) дослідити..., 4) критично оцінити..., 5) визначити..., 6 розробити..., 7) обґрунтувати..., 8) перевірити..., 9) удосконалити” тощо.

Перелік завдань дослідження визначається послідовністю, що зумовлена внутрішньою його логікою. Формулювання завдань необхідно робити як можна точніше, оскільки опис їх рішення повинен скласти зміст розділів кваліфікаційної роботи. Це важливо також і тому, що формулювання завдань звичайно визначають заголовки розділів і підрозділів роботи.

Услід за проблемою та метою дослідження визначається його **об'єкт і предмет**. Формулювання об'єкта – важливий етап наукового дослідження.

Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і вибране для вивчення. Це та частина практики або наукового знання (якщо дослідження теоретичне), з якою здобувач вищої освіти має справу. Об'єкт повинен завжди знаходитися в області даної науки або процесу і не виходити за їх межі.

Після об'єкта формулюється **предмет** дослідження, під яким розуміється те, що знаходиться в межах об'єкта. Частіше за все, це – та сторона, той аспект, та точка зору, з якої здобувач вищої освіти пізнає цілісний об'єкт, виділяючи при цьому головні і найбільш істотні (з точки зору вибраного напряму дослі-

дження) ознаки об'єкта. Один і той же об'єкт може служити предметом різних досліджень.

При формулюванні предмета дослідження потрібно знати, що він повинен співпадати з його темою або за звучанням бути дуже близький до неї.

Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка служить предметом дослідження.

Будь-яке дослідження передбачає розкриття його **методологічних основ** і вказівку на використовувані методи.

Під методологічними основами дослідження звичайно розуміють ті концепції і теорії, що лягли в його основу. Маються на увазі не всі ті публікації, на які здобувач вищої освіти посилається, а тільки ті (їх звичайно буває одна, дві або три, але не більше чотирьох), що дійсно лежать в основі наукової роботи. Частіше за все, методологічні основи дослідження формулюються приблизно так: „дослідження спиралося на концепцію...”, „методологічною базою дослідження послужили роботи...”, „методологічною основою дослідження є...” тощо.

Потрібно також вказати й **інформаційну базу дослідження**, яку складають відповідні законодавчі та нормативні документи, офіційні статистичні матеріали, літературні джерела, а також практичні дані конкретних підприємств, установ та організацій.

Для формулювання **наукової новизни одержаних результатів** (якщо вона присутня в роботі) рекомендується користуватися наступними зворотами: „уточнено.....”, „узагальнено....”, „доповнено.....”, „набуло подальшого розвитку.....”.

У роботах практичного спрямування зазначають **практичну цінність одержаних результатів**, тобто інформацію про те, яке значення буде мати обране наукове дослідження.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі розробки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Апробація результатів дослідження. Наводиться інформація про перелік конференцій, семінарів, круглих столів та інших наукових зібрань, де доповідалися результати досліджень.

Публікації. Наводиться інформація про публікацію результатів наукових досліджень здобувачів вищої освіти у межах виконання кваліфікаційної роботи, а також дослідження містить опис структури та обсягу кваліфікаційної роботи.

Вищезазначені структурні компоненти слід виділити у вступі жирним шрифтом за окремими абзацами: Актуальність теми, Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, Мета і завдання дослідження, Предмет і об'єкт дослідження, Методи дослідження, Інформаційна база дослідження, Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, Особистий внесок здобувача, Апробація результатів дослідження, Публікації, Структура та обсяг кваліфікаційної роботи.

При цьому жирним шрифтом виділяється лише означені фрази. *Наприклад: Актуальність теми.*

Перший розділ – теоретична частина. В розділі здійснюється науково-теоретичне обґрунтування теми дослідження з посиланням на використані положення наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а також відповідний нормативний матеріал.

Потрібно розкрити економічний зміст явища, що досліджується. Подається кваліфікований і добре обґрунтований аналіз сучасної наукової літератури, законодавчих і нормативних актів, інструкцій міністерств і відомств з питань, що розглядаються в роботі. Цей аналіз повинен носити дискусійний характер з посиланнями на точки зору конкретних авторів, а також слід розкрити власне бачення і трактування цього питання автором роботи; виявити невирішені проблеми, які потребують розв’язання в теоретичному, методичному та прикладному плані.

До того ж висновки, одержані і сформульовані в результаті дослідження, мають обов’язково у подальшому інтерпретуватися в наступних частинах роботи. Тому важливе місце в даному розділі посідає викладення методик аналізу визначених проблем, які будуть використовуватись в наступних частинах роботи. Автор має продемонструвати свою обізнаність з методами аналізу і на основі їх критичного огляду обґрунтувати вибір найпридатнішого для обраного напрямку дослідження.

Другий розділ – аналітична частина. У цьому розділі предмет дослідження аналізується на матеріалах конкретних суб’єктів господарювання, розглядаються методичні аспекти теми.

Обов’язковою передумовою підготовки цієї частини роботи є кваліфіковане використання, опрацювання й аналіз фактичних, розрахункових і прогнозних даних конкретного суб’єкту підприємницької діяльності. Важливо, щоб власні висновки й узагальнення, що одержані та сформульовані автором у першій частині роботи, знайшли тут практично-аналітичну адаптацію.

Здобувач вищої освіти повинен також показати глибокі знання діючої практики, посилаючись на затверджені відповідні законодавчі та нормативні акти, дати їм критичну оцінку, визначити шляхи вдосконалення фінансового механізму. Саме тут автор має на основі вибраної проблеми показати свою здатність аргументувати власну думку і точку зору, дати наукову інтерпретацію економічним процесам і явищам. Досить важливо також у цій частині застосувати різноманітні методи дослідження, збирання й опрацювання економічної інформації.

На початку другого розділу в параграфі 2.1. обов’язково слід проаналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності досліджуваного суб’єкта підприємницької діяльності. (Дана характеристика має займати не більше 3-5 сторінок. При цьому табличний матеріал слід розмістити в додатках)

Третій розділ – проектна частина. У ньому обґрунтовуються напрями і заходи з удосконалення предмета дослідження, Завершальна частина кваліфі-

каційної роботи здобувача має містити опрацьовані й науково обґрунтовані пропозиції автора щодо можливих шляхів і напрямів вирішення даного питання на сучасному етапі становлення економіки.

Аргументація цих пропозицій має бути конкретною, підтвердженою відповідними розрахунками, науковими положеннями та викладками. Тут же слід показати, яким чином і в який спосіб можна використати в перспективі найголовніші висновки, що були одержані в аналітичній частині роботи.

Висновки – заключна частина. У ній викладаються головні підсумки проведеного дослідження, дається оцінка отриманих результатів роботи з урахуванням передових тенденцій вирішення поставленої мети; передбачувані сфери використання результатів проведеної роботи; її виробнича, наукова та економічна значущість. Текст рекомендовано викладати за підпунктами.

Рекомендації містять пропозиції щодо ефективного використання результатів дослідження. Якщо якісь конкретні запропоновані магістрантом заходи вже застосовані на підприємстві, то наводяться їх фактичні результати, які повинні підтверджуватися актом впровадження.

Список використаних джерел включає перелік використаної літературних та інших джерел (нормативні документи, статистичні дані, інформація з Інтернету, електронних бібліотек), що були використані здобувачем вищої освіти при виконанні роботи. Він оформляється відповідно до стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Додатки. На кожному документі проставляється слово „додаток” і його порядок згідно алфавіту.

У додатках розміщується матеріал, який: є необхідним для підтвердження достовірності й реальності використаної інформації, а саме:

- фінансова, податкова та статистична звітність, установчі документи підприємств (установ, організацій), на матеріалах яких виконувалася кваліфікаційна робота;
- ілюстрації або таблиці з великим обсягом (сторінка і більше), узагальнений аналіз яких приведений в основній частині;
- матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладення або форму подання не можуть бути внесені до основної частини (таблиці, формули, розрахунки; методики та ін.).

Кваліфікаційна робота здобувача освітнього ступеня Магістр виконується обсягом 3,0-3,5 авторських аркушів (54-60 сторінок), при цьому до обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

Рекомендуються такі приблизні обсяги (у сторінках) структурних елементів кваліфікаційної роботи, наведених у порядку розташування:

Інформаційно-вступна частина	
Вступ	3
Перший розділ основної частини	12-15
Другий розділ основної частини	20-25
Третій розділ основної частини	12-15

Висновки

2-4

Список використаних джерел

60-70 найменувань

Додатки

Орієнтовані плани кваліфікаційних робіт наведено у додатку Д.

4. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТЕКСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота виконується державною мовою. Викладання тексту роботи повинно бути логічним, аргументованим, стилістично вірним з використанням наукової професійної мови. При остаточному редагуванні кваліфікаційної роботи слід вилучити все зайве, що заважає чіткому і точному висвітленню питань: повторення, відхилення від теми, багатослів'я.

Оформлення змісту

Зміст – це путівник з кваліфікаційної роботи, в якому містяться назви всіх її структурних елементів, а також заголовки розділів, підрозділів та пунктів основної частини. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки в тексті. Скорочувати або давати їх в іншому формулюванні, послідовності, у порівнянні із заголовками в тексті, не допускається.

Навпроти кожного заголовка й підзаголовка проставляють номер сторінки, з якої починається викладання відповідного розділу, підрозділу.

Заголовки однакових рівнів рубрикації необхідно розташувати один під одним. Заголовки кожного подальшого рівня зміщують на три-п'ять знаків праворуч по відношенню до заголовків попереднього рівня. Усі заголовки починають з великої букви без крапки в кінці. Останнє слово кожного заголовка з'єднують з відповідним йому номером сторінки в правому стовпці змісту.

Там, де це дозволяє зміст роботи, доцільно дотримуватись принципу рівномірного розміщення матеріалу по розділах та підрозділах; при необхідності після узгодження з науковим керівником можна об'єднати надто короткі параграфи або розукрупнити надто довгі. Текст роботи слід розподіляти на абзаци, виділяючи приблизно рівні і відокремлені за змістом частини.

Оформлення тексту

Текст роботи має бути написаним на одній стороні стандартного білого аркуша А4 (210x297 мм) з дотриманням таких розмірів поля: верхнє, нижнє – не менше 20 мм, лівє – не менше 30 мм, правє – не менше 10 мм. Не допускається виділення поля будь-якими рамками.

Не використовувати в тексті виділення **жирним шрифтом** (крім слова „Вступ”, назв: розділів, підрозділів та таблиць) і *курсивом* (крім слова „Таблиця” і „Продовж. табл.”).

Текст роботи, заголовки, таблиці, малюнки, додатки мають бути написані чорнилом одного кольору.

В роботі не допускаються стилістичні, орфографічні та граматичні помилки. В разі сумнівів рекомендується користуватися останніми виданнями українського правопису, орфографічними словниками.

Терміни, що використовуються в тексті, мають відповідати науковому стилю. Так, наприклад, згідно з нормами наукової етики при інтерпретації думок, обґрунтуванні наукової позиції неписаним правилом вважається, щоб автор виступав від першої особи у множині („ми вважаємо”, „на наш погляд”, „нами одержано”), а краще слід використовувати знеособлені форми – „доціль-

но”, „спостерігається”, „пропонується” тощо.

У кваліфікаційній роботі можуть застосовуватися графічні **скорочення** слів і словосполучень, що вимовляються повністю і скорочуються лише на письмі. Вони мають відповідати діючим стандартам з бібліотечної і видавничої справи. Допускаються загальноприйняті скорочення: рр. – роки; та ін. – та інші; коп. – копія; і т.д. – і так далі; напр. – наприклад; грн – гривня тощо. Допускається також використання аббревіатури занадто довгих словосполучень, попередньо привівши їх повне значення, наприклад, „товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ)”. Незалежно від цього за першої появи цих елементів у тексті роботи наводять їх розшифровку.

Не дозволяється скорочення слів „по-перше”, „по-друге” і запис їх у вигляді „по-1е”, „по-2е”. Також не скорочуються слова і словосполучення „графа”, „так як”, „формула”, „так званий”, „головним чином”. В тексті слова „номер”, „параграф”, „відсоток” слід писати повністю, замінювати ж їх знаками (№, %) можливо лише тоді, коли вони записані разом з числовими значеннями. Не можна використовувати математичні символи для заміни слів „дорівнює”, „більше”, „менше”.

Оформлення заголовків

Заголовки структурних частин кваліфікаційної (дипломної) роботи „**ЗМІСТ**”, „**ВСТУП**”, „**ВИСНОВКИ**”, „**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**” друкують великими літерами, **жирним шрифтом**, по центру рядка.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки розділів розміщуються по центру, підрозділів – симетрично до тексту, не підкреслюються, пишуться без крапки в кінці. Переноси слів в заголовках не допускаються.

Номер розділу ставлять після слова **РОЗДІЛ (жирним шрифтом)**, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом, з абзацного відступу в підбір до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити один рядок. Відстань між заголовком і текстом має становити один рядок, попереднім текстом і наступним заголовком має бути два рядки. Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.

Не дозволяється розміщувати заголовок в нижній частині сторінки, якщо після нього залишається тільки один-два рядки тексту.

Кожну структурну частину кваліфікаційної (дипломної) роботи треба починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на половину.

Нумерація сторінок

Сторінки кваліфікаційної роботи нумеруються арабськими цифрами впродовж усього тексту. Номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці (рисок). Титульний аркуш включається до загальної нумерації і вважається першою сторінкою, але номер сторінки на ньому не ставиться. Далі розміщується інформаційно-вступна частина, номери на них не

ставляться. Наступним розміщується *зміст роботи*, з якого і розпочинається нумерація (цифрою 4). Нумерації підлягають не лише сторінки основного тексту, але й сторінки списку використаних джерел.

Оформлення аналітичного та ілюстративного матеріалу (таблиць і рисунків)

Таблиці, графіки, малюнки необхідно розмішувати таким чином, щоб їх можна було розглядати, не повертаючи аркушів. Якщо це неминуче, то вони мають бути підшиті так, щоб для їх розглядання текст треба було повернути по годинниковій стрілці.

Основну масу цифрової інформації роботи оформляють у таблицях. Вони мають у стислому вигляді відображати потрібні показники, бути негроміздкими і доступними. Кожна таблиця супроводжується текстом, який частково або повністю має знаходитись попереду таблиці. В тексті наводять аналіз показників таблиці, який закінчують висновком і пропозицією щодо покращення наведених показників.

Таблицю розміщують після першого посилання на неї в тексті або на наступній сторінці, якщо місця для неї на попередній недостатньо. На всі таблиці кваліфікаційної (дипломної) роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово „таблиця” в тексті пишуть скорочено.

Наприклад: „... у табл. 1.2”.

Якщо до таблиці звертаються повторно, то пишуть: див. табл. 1.2.

Нумерують таблиці у розрізі розділів роботи, номери яких складають із двох арабських цифр; перша – номер розділу, а друга – порядковий номер таблиці в цьому розділі. Наприклад, другий розділ третя таблиця: *Таблиця 2.3*.

Розміщення номера таблиці – праворуч на сторінці над назвою таблиці, незалежно від орієнтації сторінки. При цьому слово *таблиця* пишеться *курсивом* і ставиться її номер, вкінці номера крапка не ставиться.

Таблиця повинна мати тематичний заголовок, згідно з її змістом. Назву таблиці наводять по центру рядка з великої літери **жирним шрифтом**, в кінці назви таблиці крапку не ставлять.

Бажано таблицю розмістити на одній сторінці без переносу. Якщо це неможливо, то при переносі на обох сторінках пишуть номери колонок і тоді на другій сторінці назву їх не повторюють, а над таблицею справа пишуть „*Продовж. табл. ...*”. Також наводять додатковий рядок з номерами граф таблиці.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з малих літер, якщо вони є продовженням речення заголовка (наприклад, заголовок „Прибуток”, а підзаголовки: „на 1 ц”, „на 1 га” і т.д.), і з великої, якщо вони є самостійними реченнями.

Крім таблиць у роботі можуть мати місце рисунки. Рисунки розміщують після першого посилання на нього в тексті або на наступній сторінці, якщо місця для нього на попередній недостатньо. При посиланні на рисунок доцільно використовувати звороти типу: „... як це видно з рис. 1.2”, або „... як це показано на рис. 1.2”

Одночасно можливим є посилання на таблиці та ілюстрації у вигляді ви-

разу в круглих дужках.

Наприклад: (табл. 1.2), (рис. 2.4)

Назву вказують внизу рисунка, після номера, на тому ж рядку. Нумерація здійснюється послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком (схемою): 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. малими літерами (крім першої великої) по центру рядка, в кінці назви рисунку крапку не ставлять.

Наприклад: Рис. 1.1. Назва...

Рисунок відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком.

Ілюстрації в кваліфікаційній роботі повинні бути: по тексту – чорним по білому, в додатках – можливо кольорові.

Оформлення формул

Формули, на які є посилання в тексті, нумеруються в межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули, розмежованих крапкою (наприклад: 2.5). Номер формули слід взяти в дужки і розмістити у правому полі на рівні нижнього рядка.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилення в наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується.

Посилання на формулу по тексту вказують порядковим номером формули в роботі.

Наприклад: „... у формулі (2.1)”.

Громіздкі формули розміщують на окремих рядках. Це стосується і всіх нумерованих формул.

У формулах перенос допускається на знаках (-, =, +, /, x). У такому випадку знаки повторюються на початку і в кінці рядка.

Значення символів формули подається з нового рядка у тій послідовності, у якій вони йдуть у формулі. Перший рядок починається словом „де” без двох крапок після нього.

Наприклад: $ОП = ВД - ВВ - А,$ (2.1)

де ОП – оподатковуваний прибуток,

ВД – валові доходи;

ВВ – валові витрати;

А – амортизаційні відрахування.

У кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

При **посиланні на використані джерела** вказують порядковий номер за списком використаної літератури в квадратних дужках, наприклад, [15]. Якщо джерело цитують, то цитата оформлюється у відповідності з правилами передачі прямої мови; в кінці цитати ставиться номер використаного джерела та номер сторінки, де поміщена використана цитата, наприклад [10, с. 21] або декілька джерел, наприклад [10, с. 21; 15, с. 405].

Список використаних джерел. У ході виконання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен фіксувати бібліографічні описи використовуваних ним джерел. Основними елементами бібліографічного опису є: прізвище автора; назва книги; місце випуску (місто); назва видавництва; рік випуску; за-

гальна кількість сторінок або сторінки, на яких надруковані статті чи інші складові таких джерел, як книги, журнали, газети тощо. Бібліографічні посилання необхідно давати на останнє видання даного джерела.

Бібліографічний опис оформлюється згідно з національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 „Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання”.

Слід звернути увагу, що у відповідності до ДСТУ 8302:2015 „Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання” рекомендовано:

- у заголовку бібліографічного запису подавати відомості про одного, двох чи трьох авторів, при цьому імена цих авторів у бібліографічному описі у відомостях про відповідальність (за навскісною ризикою) не повторювати;

- замість знаку „крапка й тире” („–”), який розділяє зони бібліографічного опису, в бібліографічному посиланні застосовувати знак „крапка” (при цьому в межах одного документа застосування в бібліографічних посиланнях розділових знаків уніфікують);

- у бібліографічних посиланнях на складник документа у формі аналітичного бібліографічного опису розділовий знак „дві навскісні риски” („//”) можна замінювати крапкою.

Джерела слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 наведено в додатку Е

Нормативна база на початок списку не виноситься, а розміщується в алфавітному порядку!

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов’язковим наведенням назв праць.

Здобувачам вищої освіти до списку використаних джерел рекомендовано включити власні наукові праці з посиланнями на них за ходом викладу тексту роботи.

На останній сторінці списку використаних джерел автор роботи ставить свій **підпис і дату закінчення роботи** (до подання на кафедру та рецензування).

Особливості оформлення додатків

Допоміжні або додаткові матеріали, які ускладнюють текст основної частини кваліфікаційної роботи, вміщують в додатках, їх слід оформлювати як продовження роботи на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті роботи.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки і мати заголовок, надрукований посередині рядка вгорі малими літерами з першої великої. Над заголовком (також посередині) малими літерами з першої великої повинно бути надруковане слово „Додаток ____” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначити послідовно великими літерами українського алфавіту за винятком літер **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**. Наприклад, додаток А, додаток Б і т. д.

Коли для нумерації додатків не вистачає літер алфавіту, пропонується використовувати загальноприйнятий спосіб: за додатком Я слідує додатки АА, АБ, АВ і т. д.

Кожний додаток може бути розділений на декілька складових елементів. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку.

Наприклад: комплект фінансової звітності за рік, який складається з окремих документів нумерується:

Додаток А.1 – „Баланс”

Додаток А.2 – „Звіт про фінансові результати”

Додаток А.3 – „Звіт про рух грошових коштів” і т.д.

Якщо додаток – документ, який складається з декількох сторінок, то на першій сторінці підписується: Додаток А, а на решті сторінок додатку (також посередині) пишеться – Продовження додатку А.

Рекомендується не включати до додатків первинну та іншу документацію, що безпосередньо не використовується в процесі дослідження.

Подання голові ЕК щодо захисту дипломної роботи, рецензія, замовлення і відгук підприємства, один примірник реферату дипломної роботи вкладаються у конверт, який наклеюється на зворотну сторінку лівої обкладинки дипломної роботи.

Після редагування виправлений і доповнений текст роботи здобувач вищої освіти оформлює машинописним способом (за допомогою комп'ютерної техніки). Остаточний варіант кваліфікаційної роботи подається на кафедру у твердій палітурці.

Дотримання наведених вимог щодо оформлення текстової частини є умовою для проходження нормо-контролю та допуску роботи до захисту перед ЕК. Окремо вимоги нормо-контролю наведено в додатку Ж.

5. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги до реферату

Написання реферату – заключний етап виконання кваліфікаційної роботи перед поданням її до захисту. Призначення реферату – ознайомлення рецензента та членів екзаменаційної комісії з методикою дослідження, фактичними результатами й основними висновками кваліфікаційної роботи. Реферат друкують державною мовою.

Реферат має розкривати зміст кваліфікаційної роботи однак, у ньому не повинно бути надмірних подробиць, з також інформації, якої немає в роботі.

Структура реферату

Структура реферату складається із розділів: „Основний зміст”, „Висновки”, „Список опублікованих праць за темою кваліфікаційної роботи” й анотацій українською та англійською мовами. При цьому на початку реферату наводиться інформація щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел.

В основному змісті стисло викладається сутність кваліфікаційної роботи за розділами, він має дати повне і переконливе уявлення про виконану роботу, її зміст і побудову.

Висновки складає стисла інформація про підсумки виконаної роботи, яка повинна відповідати загальним висновкам кваліфікаційної роботи.

Список опублікованих праць подають відповідно до нормативних вимог з обов’язковим наведенням назв праць і прізвищ співавторів.

На останніх сторінках реферату розміщують анотації українською, та англійською мовами обсягом до 0,5 сторінки машинописного тексту – ідентичного змісту (інформація про основні ідеї та висновки роботи). Анотації складаються за формою, яка має такий зміст: прізвище та ініціали; тема роботи; установа, де відбудеться захист; місто, рік; основні ідеї, результати та висновки кваліфікаційної роботи. Виклад матеріалу в анотації повинен бути стислим і точним. Належить використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів, уникати складних граматичних зворотів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів.

Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображувати поза контекстом основний зміст наукової праці. Загальна кількість ключових слів має бути не меншою трьох і не більшою десяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок, через кому.

Оформлення реферату

Примірники реферату друкують за тими самими правилами, встановленими для друкування кваліфікаційних робіт, із урахуванням певних особливос-

тей.

Рекомендований обсяг реферату (без обкладинки й анотацій) 4 сторінки формату А4 при друкуванні з одинарним інтервалом із використанням текстового редактора Word з розміщенням від 40 до 44 рядків на сторінці. Кегль Times New Roman, розмір кегля – 14.

На лицьовій стороні обкладинки реферату подаються; назва навчального закладу, де буде проведено захист; індекс УДК; прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти; назва роботи; кваліфікація („Магістр фінансів, банківської справи та страхування”); місто, рік.

На зворотному боці обкладинки реферату вказується випускова кафедра; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я й по-батькові наукового керівника, його місце роботи та посада; місце роботи, посада, прізвище й ініціали рецензента; дата, час проведення захисту, адреса організації; підпис консультанта з нормо-контролю.

Номери сторінок проставляються в центрі верхнього поля сторінки. Нумерація починається з цифри 1 на сторінці, де міститься загальна характеристика роботи.

Структурні частини реферату не нумерують, їх назви друкують великими літерами симетрично тексту.

Видання реферату

Реферат виготовляють друкарським способом і видають у вигляді брошури тиражем 8 примірників (1 – в кваліфікаційну роботу, 1 – в бібліотеку; 4 – членам ЕК, 1 – здобувачу вищої освіти, 1 – науковому керівникові).

Формат видання 145х215 мм (формат паперу і частка аркуша 60х90/16) з друкуванням тексту на обох боках аркуша.

6. ПОДАННЯ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Процедура подання та захисту кваліфікаційної роботи

До кваліфікаційної роботи додаються відгук наукового керівника, який є складовою частиною подання голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи та відзив підприємства, на матеріалах якого виконувалась робота. В відгуках визначається актуальність теми, дається змістовна характеристика кожного розділу, робиться висновок про теоретичний рівень, глибину дослідження, цінність конкретних рекомендацій та ступінь їх економічного обґрунтування. Відгук закінчується пропозицією (рекомендацією) до захисту перед ЕК. Кваліфікаційна робота з відгуками подається завідувачеві кафедри за 10 днів до початку захисту.

Після цього кваліфікаційна робота направляється на офіційну зовнішню рецензію у науково-дослідну установу, відомства агропромислового комплексу та інших галузей економіки, фінансові установи та інші заклади вищої освітиспорідненого профілю. Зовнішня рецензія повинна бути конкретною і носити оцінюючий характер з висновком, чи відповідає робота положенню та сучасним вимогам. Має містити оцінку роботи та рекомендацію до захисту і присвоєння відповідної кваліфікації.

Кваліфікаційна робота захищається перед Екзаменаційною комісією (ЕК). Випускник готує до захисту реферат, доповідь та ілюстративний матеріал у вигляді таблиць, графіків, рисунків, які унаочнюють результати дослідження, основні висновки, узагальнення й пропозиції, що містяться у роботі. Нумерація таблиць та рисунків ілюстративного матеріалу – наскрізна.

Наприклад: Таблиця 1, Таблиця 2

Рис. 1, Рис. 2

Необхідну кількість та зміст ілюстративного матеріалу автор визначає самостійно, але погоджує його з науковим керівником (що фіксується підписом під прізвищем автора).

Такий матеріал оформляється в 5 екземплярах в окремих папках, зразок оформлення титульної сторінки ілюстративного матеріалу розміщено в додатку II.

Порядок захисту кваліфікаційної роботи визначається „Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Полтавській державній аграрній академії”. Захист здійснюється на відкритому засіданні ЕК. Для викладення основних положень кваліфікаційної роботи автору надається 7-10 хвилин. Доповідь повинна бути змістовною, стислою та лаконічною. Необхідно уникнути простого переказу змісту роботи, а також детальної техніки розрахунків. Здобувач обґрунтовує її вибір, коротко формулює мету, характеризує об’єкт дослідження.

Основна частина часу відводиться на викладення суті роботи та зроблених висновків і рекомендацій, обґрунтування рекомендацій. Висновки й рекомендації за результатами дослідження можуть носити методичний, методологічний або організаційний характер. Бажано, щоб випускник у доповіді зазначив,

які його розробки та висновки вже впроваджені або намічені для впровадження, яка фактична чи очікувана соціально-економічна ефективність запропонованих заходів.

Бажано, щоб форма і стиль доповіді були такими, щоб всі присутні на захисті, як фахівці з теми, так і нефахівці, могли отримати чітке і ясне уявлення про дослідження, проведене здобувачем вищої освіти. Так, наприклад, у фінансовому дослідженні доцільно зробити акцент на висвітленні послідовних етапів проведення аналізу, узагальненні його результатів і кількісній оцінці якісних явищ.

Як заключні фрази можна рекомендувати слова: „Доповідь закінчена. Дякую за увагу”.

Після доповіді випускник відповідає на запитання усіх членів ЕК, а також присутніх на захисті осіб. Відповіді на поставлені запитання дають можливість визначити рівень професійної підготовки, самостійності виконання роботи та економічної ерудиції здобувача вищої освіти.

Після відповідей на запитання членом комісії робиться експертиза змісту та оформлення кваліфікаційної роботи. Потім зачитуються відгук наукового керівника і зовнішня рецензія. На зауваження рецензента випускник повинен дати ґрунтовну й аргументовану відповідь.

Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК.

Після обговорення підсумків захисту на закритій частині засідання ЕК виноситься її рішення про оцінку роботи. У випадку незгоди членів ЕК, думка Голови комісії є вирішальною. Рішення комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи оголошується її Головою в той самий день.

Захищені кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти разом із одним примірником реферату передаються до бібліотеки академії та розміщуються в електронному репозитарії ПДАА. За рекомендацією ЕК чи на вимогу бази дослідження, на матеріалах якої виконана робота, з неї може бути знята копія і направлена на це підприємство для впровадження в практику основних її висновків та пропозицій.

6.2. Критерії оцінки

Оцінка кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин: 1) виконання роботи (до 70 балів) і 2) захисту (до 30 балів).

Кваліфікаційна робота за результатами виконання та захисту атестується на „відмінно” (90-100 балів), якщо вона за змістом:

1. Повністю відповідає всім вимогам цих рекомендацій та свідчить про високий рівень втілення визначених в освітньо-професійній програмі Фінанси, банківська справа та страхування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування другого (магістерського) рівня програмних результатів навчання.

2. Написана на високому теоретичному рівні – вірно розкриває економіч-

ну і соціальну суть аналізованих процесів, явищ, елементів механізму господарювання, методів планування і прогнозування, їх зв'язок з об'єктивним економічним законом.

3. Свідчить про досконале володіння сучасними методами аналізу, планування та прогнозування, економічного обґрунтування.

4. Містить елементи самостійного дослідження окремих питань.

5. Показує гарне знання фінансової практики суб'єкту господарювання і їх проблем.

6. Має практичне значення в справі підвищення результатів діяльності рівня фінансової роботи суб'єкту господарювання.

7. При захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив глибоке розуміння основних проблем теми кваліфікаційної роботи, досконале володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на задані йому питання і подав істотні докази на захист висунутих в роботі окремих положень, формул, пропозицій та рекомендацій.

Кваліфікаційна робота атестується на „добре” (74-89 балів), якщо вона за змістом:

1. Повністю відповідає всім вимогам цих рекомендацій та свідчить про достатній рівень втілення визначених в освітньо-професійній програмі Фінанси, банківська справа та страхування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування другого (магістерського) рівня програмних результатів навчання.

2. Задовольняє не менш ніж трьом вимогам до оцінки „відмінно”.

3. При захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив добре розуміння проблем теми кваліфікаційної роботи, володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на питання в роботі окремих положень, формул, пропозицій та рекомендацій.

Кваліфікаційна робота атестується на „задовільно” (60-73 бали), якщо вона свідчить про задовільний рівень втілення визначених в освітньо-професійній програмі Фінанси, банківська справа та страхування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування другого (магістерського) рівня програмних результатів навчання та за змістом, в основному, відповідає вимогам цих вказівок (теоретичні питання, в основному, розкриті; висновки теж, в основному, вірні, але пропозиції недостатньо аргументовані тощо). При захисті перед ЕК здобувач вищої освіти вірно сформулював головні проблеми теми роботи, але правильно відповів не на всі поставлені йому питання.

Кваліфікаційна робота атестується на „незадовільно” (до 59 балів) при наявності однієї із таких ознак.

1. Робота за змістом не відповідає темі, затвердженій наказом та не втілює визначені в освітньо-професійній програмі Фінанси, банківська справа та страхування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування другого (магістерського) рівня програмні результати навчання.

2. Робота не відповідає більшій частині вимог цих вказівок.

3. Робота має компілятивний характер з елементами переписування першоджерел.

4. Більша частина роботи містить поверховий опис конкретних явищ, положень, показників.

5. При захисті здобувач вищої освіти не виявив знань основних положень, формул в роботі, не зміг відповісти на суттєві питання з теми дослідження.

Кваліфікаційні роботи, виконані і захищені на високому рівні, що перевищує атестаційні вимоги на „відмінно”, відмічається окремо:

- рекомендацією здобувача вищої освіти в аспірантуру (для цього ще потрібно мати відповідне подання кафедри);
- рекомендацією роботи на конкурс наукових робіт;
- рекомендацією опублікувати основні положення роботи в друкованих виданнях.

Шкала оцінювання кваліфікаційних робіт: національна та ЄКТС

Сума балів за виконання кваліфікаційної роботи та її захист	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-х бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним виконанням кваліфікаційної роботи

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адміністрування податків, зборів, платежів : навч. посіб. / [В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко]; за заг. ред. В. П. Хомутенко. Одеса : Атлант, 2015. 314 с.
2. Андрущенко В. Л., Варналій З. С., Прокопенко І. А., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних держав : навч. посіб. Київ : КондорВидавництво, 2012. 222 с.
3. Антонов В. М., Яловий Г. К. Фінансовий менеджмент: сучасні інформаційні технології. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 432 с.
4. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств: навч. посіб. Полтава : РВ ПДАА, 2018. 350 с.
5. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Смолянська О. Ю., Черненко Л. В. Фінансова діяльність підприємств : навч. посіб. Київ : ВД „Професіонал”, 2004. 240 с.
6. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Безкровний О. В., Дорошенко О. О. Податкова система : навч. посібник. Полтава: ПДАА, 2018. 361 с.
7. Банківська справа: підручник / за ред. І. Т. Балабанова. Київ : КНЕУ, 2007. 256 с.
8. Банківські операції : підручник / за ред. В. І. Міщенко. Київ : Знання, 2006. 727 с.
9. Безугла В. О. Постіл І. І., Шаповал Л. П.. Страхування: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 582 с.
10. Бланк И. А. Финансовый менеджмент. Київ : Ника-Центр: Эльга, 2001. 527 с.
11. Борщ Л. М., Герасимова С. В. Інвестування: теорія і практика : навч. посібник. [2-ге видання перероб. і доп.]. Київ : Знання, 2007. 685 с.
12. Брігхем Є. Ф. Основи фінансового менеджменту Київ : „Ельга – Н”, 1997. 1000 с.
13. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник. Київ : КІОС, 2001. 416 с.
14. Внукова Н. М., Кузьменчук Н. В. Соціальне страхування: навч. посіб. Київ : К. : Кондор, 2006. 352 с.
15. Вовчак О. Д., Руцишин Н. М. Банківська справа: навч. посіб. Київ : Новий світ, 2008. 560 с.
16. Воловець Я. В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Київ : Алеута, 2005. 199 с.
17. Говорушко Т. А. Страхові послуги: підруч. Київ : ЦУЛ, 2011. 376 с.
18. Горбач Л. М., Каун О. Б. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 436 с.
19. Дьячкова Ю. М. Страхування: посібник. Київ : ЦУЛ, 2008. 240 с.
20. Єрьоміна Н. В. Банківські інформаційні системи: навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2000. 230 с.
21. Інвестування: підручник / за ред. Л. О. Омелянович, О. В. Веретенникова, О. Ю. Руденок, Д. В. Фірсов. Київ : Знання, 2012. 278 с.

22. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Демидович В. В. Адміністрування податків : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2013. 290 с.
23. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2002. 496 с.
24. Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 485 с.
25. Колісник М. К., Ільчук П. Г., Відлий П. І. Фінансова санація і анти-кризове управління підприємством: навч. посіб. Київ : Кондор, 2007. 272 с.
26. Колодізев О. М. Гроші та кредит. Київ : Знання, 2010. 615 с.
27. Кондрашихін А. Б., Пепа Т. В., Федорова В. О. Фінансова санація і банкрутство підприємств. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 208 с.
28. Коцовська Р. Р., Павлишин О. П. Банківські операції: навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 390 с.
29. Крпельницька С. О., Солоджук Т. В. Соціальне страхування [текст] : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 336 с.
30. Литовченко І. Л., Рулінська О. В., Новошинська Л. В., Баранова В. Г.. Стратегічне маркетингове планування в страхових компаніях: монографія. Одеса : ИНВАЦ, 2014. 280 с.
31. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2009. – 472 с.
32. Нікуліна Н. Н., Суходоева Л. Ф., Еріашвілі. Н. Д. Страховий маркетинг : навч. посіб. для здобувач вищої освіти в вузів, що навчаються за спеціальністю «Фінанси і кредит». Мінськ : Юніті-Дана, 2009. 503 с.
33. Оподаткування суб'єктів господарювання : навч. посіб. / [В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова]; за заг. ред. В.П. Хомутенко. Одеса : ВМВ, 2014. 418 с.
34. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
35. Плиса В.Й. Страхування : навч. посібн. Київ : Каравела, 2008. 392 с.
36. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенка В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 416 с.
37. Податкова система : навч. посіб. / [Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. та ін.]; за ред. В. Г. Баранової. Одеса : ВМВ, 2014. 344 с.
38. Податкові відносини суб'єктів підприємництва : управління та адміністрування : навч. посіб. / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, О. В. Безкровний, Т. Г. Мисник, О. О. Дорошенко. – Полтава: ПДАА, 2017. – 473 с.
39. Подольська В. О., Яріш О. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 488 с.
40. Правик Ю. М. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 431 с.
41. Романенко О. Р. Фінанси: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 312 с.
42. Сазонець І. Л., Федорова В. А. Інвестування: підручник. Київ : ЦУЛ, 2011. 312 с.

43. Сідельникова Л. П., Чижова Т. В., Якуша Я. В. Оподаткування суб'єктів підприємництва : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2013. 424 с.
44. Семенов Г. А., Бугай В. З., Семенов А. Г., Бугай А. В. Фінансове планування і управління на підприємствах: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 432 с.
45. Страхові послуги : підруч. / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Логос, 2014. 544 с.
46. Страхування : навч. посіб. / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк; за ред. Т. А. Говорушко. Київ : „Львів „Магнолія 2006”, 2014. 328 с.
47. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Київ : КНЕУ, 2003. 554 с.
48. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємства: навч.-метод. посіб. Київ : КНЕУ, 2000. 412 с.
49. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
50. Управління фінансовою санацією підприємства : [навчальний посібник] / за ред. С. Я. Салила, О. І. Дацій, Н. В. Несторенко, О. В. Серебряков. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 240 с.
51. Фінанси підприємств : [навчальний посібник] / Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. – 2-ге вид., розшир. та доповн. – Полтава : РВ ПДАА, 2018. 350 с.

ДОДАТОК А

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Адміністрування податку на додану вартість.
2. Адміністрування податку на прибуток.
3. Активи підприємства та ефективність управління ними.
4. Амортизаційна політика та її вплив на фінансовий стан підприємства.
5. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства та напрями її підвищення
6. Аналіз кредитоспроможності підприємства та напрями її покращення
7. Аналіз фінансових результатів підприємства та шляхи його зміцнення
8. Аналіз фінансового стану підприємства та основні заходи його покращення
9. Антикризове управління діяльністю банку
10. Банківське кредитування населення та напрями його удосконалення
11. Банківське обслуговування малого та середнього бізнесу.
12. Банківські ризики та механізм удосконалення управління ними.
13. Бюджетування в системі фінансового планування на підприємстві.
14. Вдосконалення адміністрування податкових платежів аграрними товаровиробниками.
15. Вдосконалення адміністрування податку на доходи фізичних осіб.
16. Вплив податкової політики держави на фінансово-господарську діяльність підприємства.
17. Грошові потоки підприємства та шляхи їх оптимізації.
18. Грошово-кредитна політика держави як дієвий важіль розвитку територій в умовах децентралізації.
19. Депозитні ресурси банку та ефективність управління ними
20. Джерела формування інвестиційних ресурсів та шляхи їх оптимізації
21. Джерела формування та ефективність використання фінансових ресурсів суб'єкта господарювання.
22. Дивідендна політика акціонерних товариств та напрями її удосконалення.
23. Діагностика банкрутства підприємства та розробка програми його фінансового оздоровлення.
24. Діагностика кризових явищ на підприємстві та шляхи їх подолання.
25. Ефективність використання основних засобів аграрних підприємств та шляхи її підвищення.
26. Залучення банківських кредитів для формування фінансових ресурсів підприємства.
27. Інвестиційна діяльність підприємства та шляхи її удосконалення.

28. Інвестиційна політика страхової компанії.
29. Інвестиційні ризики, їх аналіз та шляхи зменшення
30. Комплексний аналіз фінансового стану та рейтингова оцінка підприємства.
31. Контролінг фінансових ризиків на підприємстві
32. Кредитна політика банку та механізми її реалізації.
33. Кредитна політика підприємства та її удосконалення.
34. Кредитні операції комерційних банків та напрямки їх удосконалення.
35. Кредитування підприємств та шляхи підвищення його ефективності.
36. Недержавне пенсійне страхування і особливості його розвитку в сучасних умовах.
37. Необоротні активи та підвищення ефективності управління ними.
38. Непрямі податки та їх вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств.
39. Оборотний капітал підприємства та шляхи підвищення ефективності його використання.
40. Оподаткування діяльності підприємств будівельної галузі.
41. Оподаткування доходів фізичних осіб та перспективи його удосконалення.
42. Оподаткування доходів юридичних осіб та напрями його удосконалення.
43. Оподаткування неприбуткових організацій та установ.
44. Оподаткування підприємств та його вплив на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання.
45. Оподаткування промислових підприємств.
46. Оподаткування сільськогосподарських виробників та напрямки його вдосконалення
47. Оподаткування фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва.
48. Оподаткування юридичних осіб – суб'єктів малого підприємництва.
49. Організація взаємовідносин сільськогосподарських підприємств із страховими компаніями та шляхи їх вдосконалення.
50. Організація взаємовідносин суб'єктів підприємницької діяльності з фондом соціального страхування та шляхи їх вдосконалення.
51. Організація майнового страхування та її удосконалення.
52. Організація страхування майна сільськогосподарських підприємств
53. Організація та шляхи удосконалення державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів.
54. Організація та шляхи удосконалення фінансово-аналітичної роботи на підприємстві.
55. Організація та шляхи удосконалення формування та використання активів у сільськогосподарських підприємствах.
56. Організація фінансових взаємовідносин підприємства з кредитно-

фінансовими інститутами.

57. Організація фінансової діяльності підприємства та шляхи її удосконалення.

58. Особливості банківського кредитування агропромислових підприємств та його удосконалення.

59. Особливості оподаткування банківських установ

60. Особливості оподаткування страхових організацій.

61. Особливості оподаткування фінансово-кредитних установ.

62. Особливості фінансово планування і прогнозування в малому бізнесі.

63. Особливості формування резервів банку.

64. Оцінка ефективності використання майна підприємства.

65. Оцінка ефективності діяльності банків на ринку платіжних карток.

66. Оцінка ефективності поточних витрат підприємства і джерела їх фінансування

67. Оцінка і шляхи підвищення фінансової стійкості суб'єктів господарювання

68. Оцінка кредитоспроможності позичальника та шляхи її удосконалення.

69. Оцінка платоспроможності сільськогосподарського підприємства та шляхи її вдосконалення.

70. Оцінка податкового навантаження суб'єкта господарювання.

71. Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємств і напрямки їх забезпечення

72. Пенсійне страхування в системі соціального захисту населення: практика, проблеми та шляхи удосконалення.

73. Податкове планування та прогнозування податку на додану вартість та шляхи його удосконалення.

74. Податковий контроль за справлянням акцизного податку.

75. Проблеми забезпечення платоспроможності страхових компаній.

76. Проблеми управління фінансами страхових організацій.

77. Прогнозування ймовірності банкрутства підприємства та напрями його попередження.

78. Регулюючий вплив національного банку України на формування кредитного портфелю банків.

79. Рентабельність підприємства та перспективи її підвищення.

80. Ризики інвестиційної діяльності комерційного банку та методи управління ними.

81. Систематичні і несистематичні ризики підприємства та шляхи їх зменшення

82. Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності: практика та шляхи удосконалення.

83. Стратегія фінансового розвитку малого підприємства.

84. Страхування життя та напрями його удосконалення.

85. Страхування ризиків у сільському господарстві та напрями його удосконалення.

86. Удосконалення банківського обслуговування платіжного обороту підприємств.

87. Удосконалення фінансових відносин аграрних підприємств з державою з приводу оподаткування.

88. Удосконалення фінансових відносин господарюючих суб'єктів з органами соціального страхування та пенсійного забезпечення.

89. Управління активами страхових компаній.

90. Управління вартістю та структурою капіталу підприємства.

91. Управління власним капіталом підприємства

92. Управління грошовими надходженнями підприємств та перспективи його удосконалення.

93. Управління грошовими потоками суб'єктів господарювання.

94. Управління дебіторською заборгованістю підприємств та шляхи його удосконалення.

95. Управління дебіторською і кредиторською заборгованістю підприємств та шляхи його удосконалення

96. Управління діловою активністю та його місце у фінансовому менеджменті підприємства.

97. Управління доходами та витратами комерційного банку.

98. Управління запасами на підприємстві

99. Управління зобов'язаннями комерційного банку.

100. Управління інвестиційним портфелем комерційного банку: теорія, методика, практика.

101. Управління інвестиційним ризиком та шляхи його подолання на підприємстві.

102. Управління інвестиційною діяльністю страхових компаній.

103. Управління капіталом комерційних банків.

104. Управління капіталом підприємства та підвищення його ефективності.

105. Управління капіталом страхових компаній.

106. Управління кредитним портфелем комерційного банку.

107. Управління ліквідністю комерційних банків.

108. Управління необоротними активами на підприємствах на шляхи його удосконалення.

109. Управління оборотним капіталом підприємства та напрями його вдосконалення

110. Управління оборотними активами страхових компаній.

111. Управління платоспроможністю та кредитоспроможністю підприємства.

112. Управління прибутком підприємства та напрями його удосконалення.

113. Управління прибутком страхової компанії.

114. Управління рентабельністю та діловою активністю страхової компанії.
115. Управління ризиком незбалансованої ліквідності на підприємстві
- Управління ризиком зниження фінансової стійкості на підприємстві
116. Управління фінансами малих підприємств.
117. Управління фінансовими результатами діяльності підприємства та напрями їх підвищення
118. Управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств та шляхи його покращення.
119. Управління фінансовими ризиками в фінансово-господарській діяльності підприємства.
120. Управління фінансовими ризиками комерційних банків
121. Управління фінансовими ризиками на підприємстві
122. Управління фінансовою безпекою підприємства.
123. Управління фінансовою діяльністю підприємства та шляхи його удосконалення
124. Управління фінансовою діяльністю страховика.
125. Управління фінансовою стійкістю підприємства та шляхи її забезпечення
126. Фінансова звітність як інструмент фінансового аналізу й управління фінансами підприємства.
127. Фінансова стійкість комерційного банку: проблеми забезпечення і управління.
128. Фінансова стійкість страхових компаній та її забезпечення.
129. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення.
130. Фінансове забезпечення інвестиційного проекту підприємства
131. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємств аграрної сфери
132. Фінансове планування як основа зменшення фінансових ризиків підприємства.
133. Фінансовий аналіз діяльності комерційного банку як основа банківського менеджменту.
134. Фінансовий контролінг на підприємстві та його удосконалення.
135. Фінансовий менеджмент комерційного банку.
136. Фінансовий механізм банкрутства в аграрних підприємствах.
137. Фінансовий механізм пенсійного забезпечення та шляхи його удосконалення.
138. Фінансовий механізм соціального страхування та напрями його оптимізації.
139. Фінансовий стан підприємства та основні напрями його зміцнення.
140. Фінансові аспекти відтворення основних засобів аграрних підприємств.
141. Фінансові аспекти формування необоротних активів підприємства.

- 142. Фінансові результати діяльності страховика та шляхи їх підвищення.
- 143. Фінансові результати комерційного банку: формування та управління.
- 144. Фінансові ризики комерційного банку і управління ними.
- 145. Фінансові ризики суб'єктів господарювання та управління ними.
- 146. Фінансування підприємства системі антикризового управління
- 147. Формування власного капіталу підприємства та підвищення ефективності управління ним.
- 148. Формування і використання прибутку підприємства
- 149. Формування і використання фінансових ресурсів підприємства
- 150. Формування оптимальної структури активів та пасивів банку.
- 151. Шляхи вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності господарюючих суб'єктів
- 152. Шляхи оптимізації фінансових ресурсів місцевих бюджетів

ДОДАТОК Б

ЗРАЗОК ЗАЯВИ ДЛЯ ВИБОРУ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Завідувачу кафедри фінансів, банківської
справи та страхування В. Д. ЧУМАК
здобувача вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа та страхування
освітнього ступеня Магістр
денної (заочної) форми навчання

(П.І.П.)

ЗАЯВА

Прошу Вас:

- призначити науковим керівником кваліфікаційної роботи – _____

(П.І.П., науковий ступінь, вчене звання наукового керівника)

- затвердити тему кваліфікаційної роботи „_____

(назва теми)

- базою для виконання кваліфікаційної роботи визначити _____

(повна назва підприємства (установи, організації), на матеріалах якого виконується кваліфікаційна робота)

ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

„__” _____ 20__ року

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ.)

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

„__” _____ 20__ року

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ.)

ДОДАТОК В

ПАКЕТ СУПРОВІДНИХ ДОКУМЕНТІВ (ФОРМИ БЛАНКІВ)

ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою

Фінанси, банківська справа та страхування

*спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітнього ступеня Магістр*

Бланк Пояснювальної записки до кваліфікаційної роботи
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти Магістр
на тему: «_____»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа та страхування
ступеня вищої освіти Магістр
групи _____

Прізвище та ініціали здобувача вищої освіти
Керівник: _____
Прізвище та ім'я керівника

Рецензент: _____
Прізвище та ім'я рецензента

Полтава – 20__ року

Бланк Подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Направляється здобувач вищої освіти _____
(прізвище та ініціали)

до захисту кваліфікаційної роботи за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування на тему: _____
(назва теми)

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Декан факультету _____ Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО
(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на факультеті обліку та фінансів
(Прізвище та ініціали здобувача вищої освіти)
з 20____ року до 20____ року повністю виконав(ла) навчальний план за освітньо-професійною програмою з таким розподілом оцінок за:
4- бальною шкалою: відмінно _____%, добре _____%, задовільно _____%;
шкалою ЄКТС: А _____%; В _____%; С _____%; D _____%; E _____%.

Методист факультету _____
(підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _____

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«____» _____ 20__ року

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційна робота розглянута. Здобувач вищої освіти _____
(Прізвище та ініціали)

допускається до захисту даної роботи перед екзаменаційною комісією.

Відповідальний за нормо-контроль

_____ (підпис) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«____» _____ 20__ р.

Бланк Завдання на кваліфікаційну роботу
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Ступінь вищої освіти Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис)

(Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

«__» «_____» 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

(Прізвище, ім'я та по-батькові здобувача вищої освіти)

1. Тема роботи: «_____»
_____»,

керівник роботи _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по-батькові керівника роботи)

затверджені наказом ПДАА від «__» «_____» 20__ року № ____

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи «__» «_____» 20__ р.

3. Вихідні дані до роботи:

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. _____

Розділ 2. _____

Розділ 3. _____

5. Перелік графічного матеріалу: схеми, рисунки, графіки, діаграми за темою та об'єктом дослідження

6. Дата видачі завдання: «__» «_____» 20__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і затвердження теми роботи.		
2	Складання і затвердження розгорнутого плану та завдання на кваліфікаційну роботу		
3	Опрацювання літературних джерел		
4	Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи		
5	Виконання теоретичного розділу роботи		
6	Виконання аналітичних розділів роботи		
7	Оформлення тексту роботи		
8	Попередній захист роботи на кафедрі		
9	Нормо-контроль		
10	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій		
11	Захист кваліфікаційної роботи		

Здобувач вищої освіти

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ здобувача вищої освіти)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ керівника кваліфікаційної роботи)

Орієнтовний зразок листа-замовлення

Штатн або фірмовий бланк

Декану факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії

З А М О В Л Е Н Н Я

Керівництво _____ «_____» М. _____
просить закріпити за здобувачем вищої освіти _____ форми навчання за
денна, заочна
освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ступеня вищої
освіти Магістр _____ наступну тему *кваліфікаційної роботи*:
(Прізвище, ім'я, по-батькові здобувача вищої освіти)

«_____».

Підприємство забезпечить здобувача вищої освіти необхідною інформацією щодо діяльності підприємства в межах теми дослідження.

Отримані результати, висновки і пропозиції будуть прийняті до впровадження.

Керівник _____
повне найменування посади

М. П. (підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«__» «_____» 20__ року

Орієнтовний зразок відгуку підприємства (установи, організації)

В І Д Г У К

підприємства (установи, організації)

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою _____ спеціальності _____
(найменування освітньо-професійної програми) (код та найменування спеціальності)

ступеня вищої освіти Магістр
факультету _____ Полтавської державної аграрної академії
найменування факультету

Іванова Івана Івановича

на тему: «_____»
виконану на кафедрі _____ під керівництвом _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по-батькові керівника кваліфікаційної роботи)

Кваліфікаційна робота Іванова І.І. за своїм змістом та оформленням представляє собою закінчене дослідження на актуальну тему та містить достовірну інформацію щодо діяльності підприємства. Використані в роботі дані взяті з дозволу керівництва підприємства.

Теоретичні та практичні розділи *кваліфікаційної роботи* присвячені дослідженню _____

У *кваліфікаційній роботі* досліджено перспективні напрямки удосконалення _____

Позитивним надбанням *кваліфікаційної роботи* є дослідження автора, що сприяли розробці конкретних рекомендацій, втілення яких в практичну діяльність досліджуваного підприємства сприятиме удосконаленню _____

Окремо у *кваліфікаційній роботі* обґрунтовано _____

Науковий підхід у *кваліфікаційній роботі* підтверджується наявністю схем, рисунків, графіків та використанням аналітичних і графічних методів дослідження.

В цілому в розрізі розділів означені завдання *кваліфікаційної роботи* виконано, поставлена мета досягнута. Кваліфікаційна робота відповідає профілю спеціальності «_____», має практичну спрямованість та рекомендується до захисту перед екзаменаційною комісією.

Керівник _____
повне найменування посади

М. П. (підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«__» «_____» 20__ року

Орієнтовний зразок рецензії на кваліфікаційну роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою _____ спеціальності _____
(найменування освітньо-професійної програми) (код та найменування спеціальності)

ступеня вищої освіти Магістр
факультету _____ Полтавської державної аграрної академії
найменування факультету

Іванова Івана Івановича

на тему: «_____»
виконану на кафедрі _____ під керівництвом _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по-батькові керівника кваліфікаційної роботи)

Кваліфікаційна робота за своєю структурою сприяє всебічному розкриттю обраної актуальної теми та виконанню одержаного завдання.

За структурно-логічною побудовою та технічним оформленням *кваліфікаційної роботи* відповідає вимогам, що висуваються перед випускниками спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Для розкриття обраної теми автором опрацьовано значний обсяг наукових праць _____

Автору вдалося дослідити значне коло наукових праць як вітчизняних так і зарубіжних вчених, що стосуються теорії та практики _____

Аналітична частина роботи втілює результати досліджень _____

У *кваліфікаційній роботі* автором використано ряд методів наукових досліджень, а саме _____. Наочність результатів отриманих в роботі підтверджується рисунками, графіками та діаграмами.

Результатами проведених автором у *кваліфікаційній роботі* досліджень є наявність конкретних рекомендацій, втілення яких в практичну діяльність _____ «_____» сприятиме вдосконаленню _____

Слід відзначити деякі недоліки роботи: _____

Заслужовують на увагу пропозиції _____

Таким чином, *кваліфікаційна робота* втілює спроби самостійних досліджень і рекомендується до захисту перед екзаменаційною комісією. Автор *кваліфікаційної роботи*

ліфікаційної роботи Іванов І.І. заслуговує присвоєння кваліфікації Магістр фінансів, банківської справи та страхування.

Рекомендована оцінка _____.

Рецензент: _____
(Власне ім'я, Прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи рецензента)

Освіта рецензента: _____

(підпис)

«__» «_____» 20__ року

ДОДАТОК Г

ЗРАЗОК РОЗГОРНУТОГО ПЛАНУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної ради
спеціальності Фінанси, банківська справа та
страхування

_____ О. ДОРОШЕНКО
(підпис)

”_____” _____ 20_ р.

Тема: «Активи підприємства та ефективність управління ними»
на матеріалах Приватного сільськогосподарського підприємства «Граніт-Агро» Семенівського району

ПЛАН

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ

1.1. Економічний зміст, класифікація активів та методи оцінки ефективності використання активів

1.2. Сутність та напрями удосконалення управління активами

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Оцінка складу, структури та динаміки майна

2.2. Аналіз ефективності використання необоротних і оборотних активів

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Розробка стратегії управління активами

3.2. Оптимізація структури активів та її вплив на фінансовий стан підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Здобувач вищої освіти

(підпис)

Юлія ІВАНОВА

Науковий керівник

(підпис)

Яна ДРОБОТЯ

ДОДАТОК Д

ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

У всіх планах передбачаються наступні структурні компоненти:

Вступ

Розділ 1*

Розділ 2

Розділ 3

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

**кожен розділ кваліфікаційної роботи рекомендовано поділяти на два (в окремих випадках на три) параграфи*

Активи підприємства та ефективність управління ними

Розділ 1. Науково-методичні основи ефективності використання активів та управління ними

1.1. Економічний зміст та класифікація активів

1.2. Система показників та методи оцінки ефективності використання активів

1.3. Сутність та напрями удосконалення управління активами

Розділ 2. Аналіз ефективності використання активів підприємства

2.1. Оцінка складу, структури та динаміки майна

2.2. Аналіз ефективності використання необоротних і оборотних активів

Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності управління активами підприємства

3.1. Розробка стратегії управління активами

3.2. Оптимізація структури активів та її вплив на фінансовий стан підприємства

Аналіз інвестиційної привабливості підприємства та напрями її підвищення

Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти інвестиційної привабливості підприємства

1.1. Економічна сутність та рівні інвестиційної привабливості

1.2. Методичні основи проведення аналізу інвестиційної привабливості підприємства

Розділ 2. Аналіз інвестиційної привабливості та оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства

2.1. Діагностика інвестиційної привабливості господарюючого суб'єкта

2.2. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства

Розділ 3. Шляхи покращення інвестиційної привабливості та удосконалення методичних положень її оцінки

3.1. Удосконалення методики аналізу інвестиційної привабливості підприємства

3.2. Основні заходи поліпшення інвестиційної привабливості підприємства

Аналіз кредитоспроможності підприємства та напрями її покращення

Розділ 1. Науково-методичні основи аналізу кредитоспроможності суб'єктів го-

сподарювання 1.1. Сутність кредитоспроможності та необхідність її оцінки 1.2. Характеристика методичних підходів до аналізу кредитоспроможності підприємств Розділ 2. Аналіз кредитоспроможності підприємства 2.1. Комплексна оцінка фінансового стану та діагностика кредитоспроможності 2.2. Аналіз ефективності проектів, що кредитуються, та оцінка кредитних ризиків Розділ 3. Напрямки вдосконалення аналізу кредитоспроможності позичальника 3.1. Перспективи оптимізації методики оцінювання кредитоспроможності підприємств 3.2. Шляхи удосконалення взаємовідносин фінансово-кредитних установ з підприємствами-позичальниками щодо оцінки кредитоспроможності
Аналіз фінансових результатів підприємства та шляхи його зміцнення Розділ 1. Науково-теоретичні основи аналізу фінансових результатів діяльності підприємства 1.1. Економічна сутність та критерії фінансових результатів 1.2. Інформаційне забезпечення та методи аналізу фінансових результатів Розділ 2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства 2.1. Аналіз формування, структури та динаміки фінансових результатів 2.2. Факторний аналіз виручки, фінансових результатів та беззбиткових обсягів реалізації продукції Розділ 3. Шляхи підвищення прибутковості підприємства 3.1. Планування прибутку 3.2. Удосконалення управління прибутком
Аналіз фінансового стану підприємства та основні заходи його покращення Розділ 1. Теоретично-методологічні аспекти аналізу фінансового стану підприємства 1.1. Фінансовий стан підприємства: сутність, категорії, критерії та фактори 1.2. Основні методологічні положення аналізу фінансового стану Розділ 2. Аналіз фінансового стану господарюючого суб'єкта 2.1. Основні показники фінансового стану суб'єкта господарювання 2.2. Оцінка ефективності фінансової діяльності підприємства Розділ 3. Основні напрямки поліпшення фінансового стану підприємства 3.1. Удосконалення методологічних положень оцінки фінансового стану 3.2. Заходи поліпшення фінансового становища підприємства
Бюджетування в системі оперативного фінансового планування на підприємствах Розділ 1. Теоретичні основи бюджетування на підприємстві 1.1. Загальна схема та принципи бюджетування 1.2. Система бюджетів на підприємстві Розділ 2. Бюджетування на підприємстві 2.1. Визначення потреби підприємства в капіталі 2.2. Планування фінансових показників

Розділ 3. Шляхи покращення процесу бюджетування на підприємстві 3.1. Оптимізація структури капіталу та ефект фінансового лівериджу 3.2. Бюджетний контроль та аналіз відхилень
Вплив податкової політики держави на фінансово-господарську діяльність підприємства Розділ 1. Основні засади формування податкової політики 1.1. Теоретичні основи оподаткування: сутність, функції, принципи та класифікація податків 1.2. Діяльність податкових органів у податковій політиці Розділ 2. Сучасна практика реалізації податкової політики підприємства 2.1. Аналіз податків і зборів сплачених підприємством 2.2. Оцінка впливу податкового навантаження на фінансовий стан підприємства Розділ 3. Напрямки вдосконалення діючої податкової системи для покращення фінансової діяльності підприємства 3.1. Шляхи покращення податкової політики підприємства 3.2. Напрямки вдосконалення системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників
Грошові потоки підприємства та шляхи їх оптимізації Розділ 1. Теоретичні аспекти руху грошових коштів господарюючого суб'єкта 1.1. Сутність грошових потоків, їх класифікація та принципи на підприємстві 1.2. Теоретичні аспекти управління грошовими потоками на підприємстві Розділ 2. Управління структурою грошових потоків на підприємстві 2.1. Аналіз та оцінка основних грошових потоків на підприємстві 2.2. Прогнозування грошових потоків як основний інструмент управління їхньою структурою Розділ 3. Напрямки оптимізації руху грошових коштів 3.1. Методи оптимізації грошових потоків підприємства 3.2. Шляхи збільшення грошових надходжень підприємства
Депозитні ресурси банку та ефективність управління ними Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти формування депозитних ресурсів у банку 1.1. Теоретико-методологічні основи депозитних ресурсів і управління ними 1.2. Роль банків і державних інституцій у формуванні депозитних ресурсів підприємства Розділ 2. Оцінка формування депозитних рахунків та оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства 2.1. Особливості формування депозитних ресурсів банків та фінансової поведінки вкладників 2.2. Моніторинг банківських депозитів та управління депозитними ресурсами банків Розділ 3. Шляхи покращення управління депозитними ресурсами банків 3.1. Удосконалення управління депозитними ресурсами банків 3.2. Основні заходи поліпшення оптимізації управління депозитними ресурсами банків і підвищення довіри до них

Джерела формування інвестиційних ресурсів та шляхи їх оптимізації Розділ 1. Теоретичні основи джерел формування інвестиційних ресурсів 1.1. Проблеми фінансового забезпечення інвестиційного процесу в сучасній економічній літературі 1.2. Фінансові ресурси інвестування та інструменти залучення капіталу Розділ 2. Джерела формування інвестиційних ресурсів 2.1. Визначення вартості і структури капіталу господарства та формування інвестиційного задуму для підприємства 2.2. Структура джерел фінансування інвестиційного проекту підприємства та оцінка ефективності його фінансування Розділ 3. Шляхи оптимізації джерел фінансування інвестиційних проектів в аграрній сфері 3.1. Оптимізація джерел формування інвестиційних ресурсів 3.2. Напрями вдосконалення методики оцінки ефективності інвестиційного проекту
Джерела формування та ефективність використання фінансових ресурсів суб'єкта господарювання Розділ 1. Економічна природа фінансових ресурсів 1.1. Теоретичні основи функціонування фінансових ресурсів 1.2. Методологічні аспекти оцінки ефективності використання фінансових ресурсів Розділ 2. Аналіз джерел формування та оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства 2.1. Характеристика структури та джерел формування фінансових ресурсів підприємства 2.2. Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів Розділ 3. Напрямки вдосконалення джерел формування та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємницьких структур 3.1. Оптимізація джерел формування фінансових ресурсів 3.2. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства
Діагностика банкрутства підприємства та розробка програми його фінансового оздоровлення Розділ 1. Економіко-правові аспекти банкрутства та санації підприємств 1.1. Економічна сутність та зміст банкрутства підприємств 1.2. Організаційно-правовий механізм банкрутства та санації підприємств та методичний інструментарій його діагностики Розділ 2. Діагностика банкрутства підприємства та розробка плану санації 2.1. Аналіз системи показників оцінки фінансового стану підприємства 2.2. Діагностика банкрутства сільськогосподарських підприємств Розділ 3. Удосконалення організаційно-економічного механізму фінансової стабілізації аграрних підприємств при загрозі банкрутств 3.1. Вдосконалення методики діагностики ймовірності банкрутства 3.2. Розробка плану санації сільськогосподарських підприємств

Діагностика кризових явищ на підприємстві та шляхи їх подолання
Розділ 1. Теоретичні основи оцінки кризової ситуації на підприємстві
1.1. Фінансова криза та банкрутство підприємства: сутність, причини виникнення, їх взаємозв'язок та взаємообумовленість
1.2. Методи прогнозування ймовірності можливого банкрутства підприємства, що застосовуються у вітчизняній та зарубіжній практиці
Розділ 2. Діагностика кризових явищ на підприємстві та дослідження чинників, що їх обумовлюють
2.1. Методи діагностики кризових явищ на рівні господарюючого суб'єкта
2.2. Економічний зміст та порядок проведення санації підприємства
Розділ 3. Шляхи активізації діяльності сільськогосподарських товаровиробників
3.1. Удосконалення механізму фінансової стабілізації
3.2. Програма антикризових заходів
Ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємства та шляхи її підвищення
Розділ 1. Теоретичні засади формування та використання основних засобів в АПК
1.1. Теоретичні основи формування та використання основних засобів
1.2. Науково-методичні засади оцінки рівня ефективності використання основних засобів підприємств
Розділ 2. Оцінка досягнутого рівня ефективності використання основних засобів підприємства
2.1. Аналітичне оцінювання рівня та динаміки показників стану основних засобів на підприємстві
2.2. Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві
Розділ 3. Удосконалення ефективності використання основних засобів аграрних підприємства
3.1. Розробка проекту реальних інвестицій як наряду підвищення ефективності використання основних засобів
3.2. Вдосконалення амортизаційної політики підприємства
Залучення банківських кредитів для формування фінансових ресурсів підприємства
Розділ 1. Теоретичні основи банківського кредитування підприємства
1.1. Фінансові ресурси підприємства та джерела їх формування
1.2. Необхідність та сутність банківського кредитування господарюючих суб'єктів
1.3. Сучасні проблеми кредитування підприємств агропромислового комплексу
Розділ 2. Характеристика механізму залучення кредитних ресурсів
2.1. Аналіз джерел фінансових ресурсів підприємства
2.2. Умови та порядок отримання банківських кредитів господарюючими суб'єктами
2.3. Оцінка кредитоспроможності підприємства
Розділ 3. Шляхи вдосконалення кредитування підприємств

3.1. Оптимізація структури фінансових ресурсів для підвищення ефективності їх використання
3.2. Вдосконалення механізму залучення банківських кредитів для формування фінансових ресурсів
Інвестиційна діяльність підприємства та шляхи її удосконалення Розділ 1. Теоретичні основи інвестиційної діяльності підприємств 1.1. Економічна сутність інвестиційної діяльності та її складові 1.2. Організаційно-правове забезпечення інвестиційної діяльності підприємств Розділ 2. Інвестиційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності 2.1. Загальна характеристика інвестиційної діяльності господарства 2.2. Оцінка ефективності реальних інвестицій підприємства Розділ 3. Шляхи удосконалення інвестиційної діяльності підприємств 3.1. Потенційні шляхи розширення інвестиційної діяльності підприємств 3.2. Розробка плану удосконалення управління інвестиційною діяльністю
Інвестиційні ризики, їх аналіз та шляхи зменшення Розділ 1. Теоретичні аспекти інвестиційних ризиків підприємств та методи їх оцінки 1.1. Економічна сутність інвестиційних ризиків та їх класифікація 1.2. Система показників оцінки інвестиційних ризиків Розділ 2. Оцінка інвестиційних ризиків підприємства та їх впливу на фінансовий стан 2.1. Оцінка портфеля інвестиційних ризиків підприємства 2.2. Оцінка ризику інвестиційного проекту Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності управління інвестиційними ризиками на підприємстві 3.1. Розробка стратегії управління інвестиційними ризиками підприємства 3.2. Моделювання процесу прийняття рішення стосовно інвестування з використанням детермінованих методів
Контролінг фінансових ризиків на підприємстві Розділ 1. Теоретико-методичні основи контролінгу фінансових ризиків на підприємстві 1.1. Економічна сутність та природа фінансового ризику 1.2. Особливості контролінгу фінансових ризиків на підприємстві Розділ 2. Аналіз фінансових ризиків у системі контролінгу на підприємствах 2.1. Оцінка фінансових ризиків підприємства з використанням сучасних інструментів контролінгу 2.2. Ризиків фінансового стану підприємства та діагностика банкрутства в процесі контролінгу фінансових ризиків Розділ 3. Напрямки подальшого розвитку системи контролінгу фінансових ризиків підприємства 3.1. Основні напрями підвищення ефективності контролю фінансових ризиків підприємства 3.2. Підходи до інтеграції ризик-менеджменту в систему стратегічного управління

Кредитні операції комерційних банків та напрямки їх удосконалення

Розділ 1. Теоретичні основи банківського кредитування

1.1. Необхідність, сутність та особливості кредитних відносин

1.2. Банківські кредити: ознаки, характеристика та класифікація

Розділ 2. Аналіз та оцінка ефективності кредитних операцій комерційного банку

2.1. Процедура надання кредитних ресурсів

2.2. Аналіз ефективності кредитних операцій комерційного банку

Розділ 3. Шляхи удосконалення кредитної діяльності банківських установ

3.1. Засоби збільшення доходності кредитних операцій банку

3.2. Мінімізація кредитних ризиків банківської установи

Непрямі податки та їх вплив на фінансово-господарську діяльність сільськогосподарських підприємств

Розділ 1. Теоретичні основи непрямого оподаткування суб'єктів господарювання

1.1. Економічна сутність непрямих податків, їх функції та роль в податковій системі

1.2. Особливості функціонування спеціального режиму оподаткування ПДВ сільськогосподарських підприємств

Розділ 2. Сучасна практика непрямого оподаткування сільськогосподарських виробників

2.1. Особливості оподаткування сільськогосподарської продукції податком на додану вартість

2.2. Оцінка впливу непрямих податків на фінансові результати

Розділ 3. Перспективи удосконалення системи непрямого оподаткування підприємств

3.1. Оптимізація впливу непрямих податків на фінансовий стан підприємств

3.2. Шляхи реформування системи непрямого оподаткування в аграрному секторі

Оподаткування доходів фізичних осіб та перспективи його вдосконалення

Розділ 1. Науково-теоретичні основи сучасної системи оподаткування доходів фізичних осіб

1.1. Сутність та проблеми оподаткування доходів фізичних осіб

1.2. Історичний розвиток системи особистого оподаткування

1.3. Нормативно-правове регламентування справляння податку з доходів фізичних осіб

Розділ 2. Порядок формування та стягнення податку з доходів фізичних осіб

2.1. Порядок нарахування і сплати податку з доходів фізичних осіб

2.2. Особливості подачі звітності по податку з доходів фізичних осіб

Розділ 3. Шляхи удосконалення наявного порядку прибуткового оподаткування громадян

3.1. Напрями реформування прибуткового оподаткування фізичних осіб

3.2. Зарубіжний досвід прибуткового оподаткування громадян для оптимізації існуючих механізмів справляння податку на доходи фізичних осіб

Оподаткування сільськогосподарських виробників та напрямки його вдосконалення

Розділ 1. Сутність і значення справляння податків в сільськогосподарських підприємствах

1.1. Сутність податків, їх функції та значення

1.2. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств

Розділ 2. Стан оподаткування вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників

2.1. Єдиний податок, порядок його нарахування та сплати

2.2. Особливості нарахування та сплати податку на додану вартість

2.3. Оподаткування доходів працівників сільськогосподарських підприємств

Розділ 3. Шляхи вдосконалення оподаткування сільськогосподарських підприємств

3.1. Перспективи удосконалення спеціальних режимів оподаткування ПДВ сільськогосподарських товаровиробників

3.2. Напрями покращення режиму прямого оподаткування аграрних підприємств

Оцінка ефективності поточних витрат підприємства і джерела їх фінансування

Розділ 1. Теоретичні основи та економічна сутність поточних витрат

1.1. Економічна сутність витрат та проблеми їх класифікації в економічній літературі

1.2. Поточні витрати, їх джерела та фактори формування

Розділ 2. Аналіз ефективності поточних витрат підприємства і джерела їх фінансування

2.1. Оцінка поточних витрат виробництва

2.2. Аналіз факторів, які вплинули на зміну поточних витрат виробництва

Розділ 3. Шляхи оптимізації поточних витрат виробництва

3.1. Бюджетування як інструмент оптимізації витрат підприємства

3.2. Напрями мінімізації поточних витрат та собівартості продукції

Оцінка і шляхи підвищення фінансової стійкості суб'єктів господарювання

Розділ 1. Науково-методичні основи аналітичної оцінки фінансової стійкості суб'єктів господарювання

1.1. Сутність фінансової стійкості, її значення в аналізі фінансового стану підприємств

1.2. Система показників і методи оцінки фінансової стійкості

Розділ 2. Оцінка фінансової стійкості підприємств та напрямки її забезпечення

2.1. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

2.2. Оцінка фінансової стійкості та факторів її формування

Розділ 3. Основні напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення

3.1. Моделювання стратегії управління фінансовою стійкістю

3.2. Удосконалення структури активів і пасивів для підвищення фінансової стійкості підприємства

Оцінка та напрямки підвищення ефективності використання банківських ресурсів Розділ 1. Формування ресурсної бази комерційного банку 1.1. Формування власних коштів банку 1.2. Формування залучених коштів комерційним банком Розділ 2. Оцінка ефективності використання ресурсів комерційного банку 2.1. Аналіз структури банківських ресурсів 2.2. Оцінка ефективності використання банківської установи Розділ 3. Напрямки підвищення ефективності діяльності з формування і залучення банківських ресурсів і їх використання 3.1. Оптимізація складу і структури ресурсів комерційного банку 3.2. Шляхи підвищення ефективності використання ресурсної бази комерційного банку
Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємств і напрямки їх забезпечення Розділ 1. Фінансова стійкість і платоспроможність як основні показники фінансового стану підприємства 1.1. Поняття фінансової стійкості підприємства та фактори, які її забезпечують 1.2. Платоспроможність як складова фінансового стану підприємства Розділ 2. Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості підприємств 2.1. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства 2.2. Аналітична оцінка фінансової стійкості підприємства Розділ 3. Основні напрямки удосконалення фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності підприємств 3.1. Забезпечення платоспроможності підприємства 3.2. Основні шляхи стабілізації фінансового стану підприємства
Рентабельність підприємства та перспективи її підвищення Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти ефективності господарської діяльності 1.1. Сутність ефективності як економічної категорії 1.2. Рентабельність виробництва та показники, що її характеризують Розділ 2. Оцінка рентабельності господарюючого суб'єкта 2.1. Оцінка рентабельності підприємства 2.2. Аналіз факторів, що впливають на рівень рентабельності Розділ 3. Обґрунтування шляхів підвищення прибутковості підприємства 3.1. Заходи збільшення доходів діяльності підприємства та напрями скорочення витрат підприємства 3.2. Шляхи підвищення ефективності діяльності та рівня рентабельності
Систематичні і несистематичні ризики підприємства та шляхи їх зменшення Розділ 1. Теоретичні аспекти систематичних і несистематичних ризиків підприємств та методи їх оцінки 1.1. Сутність систематичних та несистематичних ризиків, їх класифікація, система показників оцінки 1.2. Стратегічні та тактичні напрями управління систематичними і несистема-

тичними ризиками на підприємстві Розділ 2. Оцінка систематичних і несистематичних ризиків підприємства та їх впливу на фінансовий стан 2.1. Оцінка систематичних ризиків підприємства 2.2. Оцінка несистематичних ризиків підприємства Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності управління систематичними та несистематичними ризиками підприємства 3.1. Розробка стратегії управління систематичними і несистематичними ризиками на підприємстві 3.2. Економіко-математичне моделювання процесу прийняття рішення стосовно зменшення несистематичних ризиків
Управління вартістю та структурою капіталу підприємства Розділ 1. Сутність капіталу підприємства як економічної категорії та принципи його формування 1.1. Економічна сутність капіталу і особливості процесу його формування і використання 1.2. Функції і механізм управління капіталом підприємства Розділ 2. Управління вартістю та структурою капіталу на підприємстві 2.1. Управління та оцінка вартості капіталу підприємства 2.2. Політика формування власних фінансових ресурсів та залучення капіталу підприємством Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності управління капіталом підприємства 3.1. Оцінка фінансового левериджу та оптимізація структури капіталу 3.2. Розробка політики удосконалення управління формуванням і використанням капіталу
Управління власним капіталом підприємства Розділ 1. Теоретичні основи управління власним капіталом підприємства 1.1. Економічна сутність власного капіталу підприємства, його класифікація та система показників оцінки 1.2. Сутність та напрями управління власним капіталом підприємства Розділ 2. Оцінка власного капіталу підприємства та стану управління ним 2.1. Оцінка власного капіталу підприємства 2.2. Аналіз ефективності управління власним капіталом Розділ 3. Напрями удосконалення управління власним капіталом підприємства 3.1. Розробка стратегії управління власним капіталом підприємства 3.2. Оптимізація джерел формування капіталу підприємства
Управління дебіторською заборгованістю підприємств та шляхи його удосконалення Розділ 1. Теоретичні основи розрахункових взаємовідносин між суб'єктами господарювання 1.1. Сутність і значення дебіторської заборгованості 1.2. Зміст управління дебіторською заборгованістю в активах підприємства Розділ 2. Управління дебіторською заборгованістю підприємств 2.1. Аналіз дебіторської заборгованості та її вплив на фінансовий результат

2.2. Оперативний аналіз та оцінка платоспроможності покупців
Розділ 3. Шляхи удосконалення управління дебіторською заборгованістю підприємств
3.1. Удосконалення управління дебіторською заборгованістю
3.2. Організація контролю в системі управління дебіторською заборгованістю
Управління дебіторською і кредиторською заборгованістю підприємств та шляхи його удосконалення
Розділ 1. Теоретичні основи розрахункових взаємовідносин між суб'єктами господарювання
1.1. Сутність і значення дебіторської і кредиторської заборгованості
1.2. Класифікація зобов'язань суб'єктів господарювання
Розділ 2. Управління дебіторською і кредиторською заборгованістю сільськогосподарських підприємств
2.1. Управління дебіторською заборгованістю на підприємстві
2.2. Управління кредиторською заборгованістю на підприємстві
Розділ 3. Шляхи удосконалення управління дебіторською і кредиторською заборгованістю сільськогосподарських підприємств
3.1. Шляхи прискорення обігу грошових коштів і розрахунків
3.2. Нарощування власних оборотних засобів, як спосіб покращення платіжної дисципліни
Управління діловою активністю та його місце у фінансовому менеджменті підприємств
Розділ 1. Теоретико-методологічні аспекти визначення управління діловою активністю на підприємстві
1.1. Сутність і значення ділової активності
1.2. Зміст управління діловою активністю
Розділ 2. Управління діловою активністю на підприємстві
2.1. Аналіз ділової активності та її вплив на фінансовий результат
2.2. Стан управління діловою активністю
Розділ 3. Шляхи удосконалення управління діловою активністю підприємств
3.1. Прискорення оборотності використання майна та капіталу
3.2. Удосконалення управління діловою активністю
Управління запасами на підприємстві
Розділ 1. Теоретичні основи управління запасами на підприємстві
1.1. Економічна сутність запасів підприємства, їх класифікація та система показників оцінки
1.2. Теоретичні засади управління запасами підприємства
Розділ 2. Оцінка запасів підприємства та стану управління ними
2.1. Оцінка запасів підприємства
2.2. Аналіз ефективності управління запасами господарюючого суб'єкту
Розділ 3. Напрями удосконалення управління запасами підприємства
3.1. Оптимізація запасів підприємства з ціллю удосконалення управління
3.2. Оптимізація капіталу з ціллю ефективності забезпечення запасів
Управління капіталом комерційних банків

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи формування та управління капіталом комерційного банку 1.1. Особливості формування капіталу банку та його сутність 1.2. Методологічні особливості формування капіталу комерційного банку та управління ним Розділ 2. Аналіз капіталу банківської установи 2.1. Характеристика та аналіз капіталу банківської установи 2.2. Вплив структури капіталу банку на сферу його діяльності Розділ 3. Шляхи вдосконалення управління капіталом банку 3.1. Оптимізація структури капіталу 3.2. Запровадження зарубіжних моделей формування банківського капіталу
Управління капіталом підприємства та підвищення його ефективності Розділ 1. Сутність капіталу як економічної категорії та його значення в господарсько-фінансовій діяльності 1.1. Економічна сутність капіталу і особливості процесу його формування і використання 1.2. Сутність і цілі управління капіталом Розділ 2. Управління капіталом підприємства 2.1. Оцінка складу і структури капіталу 2.2. Аналіз ефективності використання капіталу підприємства Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності управління капіталом 3.1. Оптимізація структури капіталу 3.2. Розробка політики удосконалення управління формуванням і використанням капіталу
Управління кредитним портфелем комерційного банку Розділ 1. Теоретико-методологічні основи управління кредитним портфелем комерційного банку 1.1. Сутність, зміст, особливості та класифікація банківських кредитів 1.2. Методологічні особливості формування кредитного портфеля банку та управління ним Розділ 2. Аналіз кредитного портфеля та кредитної політики комерційного банку 2.1. Характеристика та аналіз кредитного портфеля банківської установи 2.2. Аналіз кредитоспроможності позичальників та управління кредитними ризиками Розділ 3. Шляхи вдосконалення управління кредитним портфелем банку 3.1. Засоби оптимізації структури кредитного портфеля та розширення його асортименту 3.2. Шляхи мінімізації кредитного ризику в комерційних банках
Управління необоротними активами на підприємствах та шляхи його удосконалення Розділ 1. Теоретичні основи управління необоротними активами підприємства 1.1. Економічна сутність необоротних активів підприємства 1.2. Зміст і особливості управління необоротними активами

Розділ 2. Організація управління необоротними активами на підприємстві 2.1. Управління складом та структурою необоротних активів підприємства 2.2. Управління джерелами формування необоротних активів підприємства Розділ 3. Шляхи та резерви покращення управління необоротними активами підприємства 3.1. Оптимізація структури необоротних активів 3.2. Шляхи удосконалення управління необоротними активами підприємства
Управління оборотним капіталом підприємства та напрями його удосконалення Розділ 1. Сутність та основи управління оборотними капіталом підприємства 1.1. Економічна сутність оборотного капіталу підприємства 1.2. Зміст та завдання управління оборотним капіталом підприємства Розділ 2. Управління оборотним капіталом підприємства в умовах трансформації економіки 2.1. Управління складом та структурою оборотного капіталу підприємства 2.2. Управління джерелами формування оборотного капіталу підприємства Розділ 3. Напрямки вдосконалення управління оборотним капіталом підприємства 3.1. Оптимізація джерел формування оборотного капіталу 3.2. Удосконалення механізму використання оборотного капіталу підприємства
Управління прибутком підприємства та напрями його удосконалення Розділ 1. Теоретичні основи управління прибутком господарюючого суб'єкта 1.1. Економічна сутність прибутковості підприємства 1.2. Формування системи показників управління прибутком Розділ 2. Оцінка прибутковості підприємства та управління нею 2.1. Аналіз прибутковості підприємства 2.2. Особливості управління прибутком на підприємстві Розділ 3. Основні шляхи вдосконалення управління прибутком підприємств 3.1. Управління операційним прибутком підприємства 3.2. Вдосконалення політики використання прибутку
Управління ризиком зниження фінансової стійкості на підприємстві Розділ 1. Теоретичні основи управління ризиком зниження фінансової стійкості підприємства 1.1. Сутність ризику зниження фінансової стійкості підприємства та система показників його оцінки. 2. Теоретичні аспекти управління ризиком зниження фінансової стійкості Розділ 2. Оцінка ризику зниження фінансової стійкості на підприємстві та стан управління ним 2.1. Аналіз ймовірності настання ризику зниження фінансової стійкості підприємства 2.2. Оцінка ефективності управління ризиком зниження фінансової стійкості на підприємстві Розділ 3. Напрями удосконалення управління ризиком зниження фінансової стійкості підприємства

3.1. Удосконалення управління ризиком зниження фінансової стійкості шляхом формування оптимальної структури капіталу 3.2. Шляхи забезпечення підвищення ефективності використання капіталу підприємства
Управління ризиком незбалансованої ліквідності на підприємстві Розділ 1. Науково-методичні основи управління ризиком незбалансованої ліквідності 1.1. Економічний зміст ризику незбалансованої ліквідності та система показників його оцінки 1.2. Сутність управління ризиком незбалансованої ліквідності на підприємстві Розділ 2. Оцінка ризику незбалансованої ліквідності підприємства та стану управління ним 2.1. Аналіз ризику незбалансованої ліквідності підприємства 2.2. Оцінка ефективності управління ризиком незбалансованої ліквідності підприємства Розділ 3. Напрями удосконалення управління ризиком незбалансованої ліквідності на підприємстві 3.1. Бюджетування виробничих фондів як інструмент управління ризиком незбалансованої ліквідності 3.2. Оптимізація та планування фондів обігу в контексті управління ризиком незбалансованої ліквідності
Управління фінансами малих підприємств Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансами малих підприємств 1.1. Сутність та характеристика малого бізнесу в Україні 1.2. Специфіка управління фінансами в малих підприємствах Розділ 2. Організація управління фінансами малого підприємства 2.1. Організація управління активами підприємства 2.2. Оподаткування, кредитування та планування фінансової діяльності підприємства Розділ 3. Напрями удосконалення управління фінансами малого підприємства 3.1. Шляхи удосконалення фінансової діяльності малого підприємства 3.2. Напрямки поліпшення управління фінансами малих підприємств
Управління фінансовими ризиками комерційних банків Розділ 1. Теоретичні аспекти управління основними видами фінансових ризиків в комерційних банках 1.1. Сутність та класифікація ризиків комерційного банку та їх характеристика 1.2. Методи управління основними видами фінансових ризиків комерційних банків Розділ 2. Управління фінансовими ризиками в банківській установі 2.1. Аналіз основних видів фінансових ризиків комерційного банку 2.2. Основні інструменти управління фінансовими ризиками комерційного банку Розділ 3. Основні напрямки удосконалення управління фінансовими ризиками комерційних банків

3.1. Удосконалення методики визначення критеріїв управління фінансовими ризиками комерційних банків
3.2. Удосконалення основних інструментів управління фінансовими ризиками комерційних банків
Управління фінансовими ризиками на підприємстві
Розділ 1. Науково-методичні основи управління фінансовими ризиками
1.1. Економічний зміст фінансових ризиків, їх класифікація та система показників оцінки
1.2. Сутність управління фінансовим ризиком на підприємстві
Розділ 2. Оцінка фінансових ризиків підприємства та стану управління ними
2.1. Оцінка ризику зниження фінансової стійкості
2.2. Аналіз ризику незбалансованої ліквідності
Розділ 3. Напрями удосконалення управління фінансовими ризиками підприємства
3.1. Управління капіталом з метою удосконалення управління фінансовими ризиками
3.2. Управління оборотними активами з метою удосконалення управління фінансовими ризиками на підприємстві
Управління фінансовою стійкістю підприємства та шляхи її забезпечення
Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти управління фінансовою стійкістю
1.1. Сутність та значення фінансової стійкості підприємства
1.2. Система показників та методи оцінки фінансової стійкості підприємства
1.3. Зміст та завдання управління фінансовою стійкістю підприємства
Розділ 2. Оцінка фінансової стійкості підприємства та управління нею
2.1. Оцінка типу фінансової стійкості та аналіз її показників
2.2. Зміст управління фінансовою стійкістю на підприємстві
Розділ 3. Основні напрямки удосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства
3.1. Оптимізація структури капіталу
3.2. Вдосконалення методичних підходів до оцінки фінансової стійкості підприємства
Фінансове забезпечення інвестиційного проекту підприємства
Розділ 1. Економічна сутність інвестиційного проекту та джерел його фінансування
1.1. Економічна природа та особливості інвестиційного проектування. Класифікація інвестиційних проектів
1.2. Інвестиційні потреби проекту та залучення коштів на їх фінансування
Розділ 2. Фінансове забезпечення інвестиційного проекту підприємства
2.1. Оцінка вартості і структури капіталу інвестиційного проекту
2.2. Фінансові ресурси та інструменти їх залучення до інвестування
Розділ 3. Шляхи активізації інвестиційної діяльності виробників та розширення джерел фінансування інвестиційних процесів в аграрній сфері
3.1. Оптимізація джерел фінансування інвестиційної діяльності
3.2. Напрями вдосконалення методики оцінки ефективності інвестиційної дія-

льності
Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємств аграрної сфери Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств аграрної сфери 1.1. Економічна сутність та особливості інвестиційної діяльності підприємств аграрної сфери 1.2. Методичні основи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства Розділ 2. Аналіз фінансового забезпечення та оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємств аграрної сфери 2.1. Оцінка джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємства 2.2. Діагностика ефективності інвестиційної діяльності підприємства Розділ 3. Шляхи покращення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств аграрної сфери 3.1. Напрями удосконалення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємства 3.2. Основні заходи поліпшення інвестиційної привабливості підприємств аграрної сфери
Фінансове планування як основа зменшення фінансових ризиків підприємства. Розділ 1. Теоретичні основи фінансового планування 1.1. Зміст, призначення, склад та завдання фінансового планування 1.2. Види фінансового планування та їх характеристика Розділ 2. Фінансове планування в управлінні підприємством 2.1. Складання і затвердження річного фінансового плану підприємства 2.2. Бюджетування та його роль в процесі фінансового планування Розділ 3. Шляхи удосконалення фінансового планування в управлінні підприємством 3.1. Розробка фінансового плану підприємства 3.2. Впровадження зарубіжного досвіду фінансового планування
Фінансові ризики суб'єктів господарювання та управління ними Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовими ризиками суб'єктів господарювання 1.1. Сутність та класифікація фінансових ризиків, їх оцінка 1.2. Особливості управління фінансовими ризиками Розділ 2. Характеристика управління фінансовими ризиками на підприємстві 2.1. Аналіз фінансових ризиків, які впливають на діяльність підприємства 2.2. Стан управління фінансовими ризиками на підприємстві Розділ 3. Шляхи удосконалення системи управління фінансовими ризиками 3.1. Удосконалення методів оцінки фінансових ризиків 3.2. Стратегія управління фінансовими ризиками підприємства
Фінансування підприємства системі антикризового управління Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти антикризового фінансування підприємства

ства
1.1. Економічна сутність та природа фінансової кризи на підприємстві
1.2. Основні складові системи антикризового управління фінансами та домінан- ти антикризового фінансування підприємств
Розділ 2. Аналіз джерел та факторів антикризового фінансування підприємства
2.1. Діагностика факторів впливу щодо фінансування підприємства в умовах фінансової кризи
2.2. Оцінка позикового капіталу в умовах антикризового фінансування підпри- ємства
Розділ 3. Шляхи покращення антикризового фінансування підприємств
3.1. Мобілізація внутрішніх резервів фінансування антикризових заходів на підприємстві
3.2. Основні заходи до антикризового фінансування підприємства
Формування власного капіталу підприємства та підвищення ефективності управління ним
Розділ 1. Сутність власного капіталу як економічної теорії та його значення в господарсько-фінансовій діяльності
1.1. Економічна сутність власного капіталу і особливості процесу його форму- вання
1.2. Зміст і цілі управління власним капіталом
Розділ 2. Оцінка стану і джерел формування власного капіталу підприємства
2.1. Аналіз структури капіталу та порядку формування і використання власного капіталу
2.2. Оцінка ефективності використання власного капіталу підприємства
Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності управління власним капіталом
3.1. Розробка політики удосконалення управління власним капіталом
3.2. Оптимізація структури власного капіталу
Формування і використання прибутку підприємства
Розділ 1. Теоретичні основи формування і використання прибутку підприємств
1.1. Економічна сутність та характеристика джерел формування прибутку
1.2. Зміст та завдання політики використання прибутку на підприємствах
Розділ 2. Формування і використання прибутку на підприємстві
2.1. Оцінка структури формування і використання прибутку підприємства
2.2. Зміст управління формуванням та використанням прибутку на підприємстві
Розділ 3. Шляхи підвищення прибутковості підприємства
3.1. Напрямки покращення ефективності діяльності підприємства
3.2. Розробка політики вдосконалення управління прибутком
Формування і використання фінансових ресурсів підприємства
Розділ 1. Сутність та основи управління фінансовими ресурсами підприємства
1.1. Економічна сутність фінансових ресурсів господарюючого суб'єкта
1.2. Методичні підходи до оцінки ефективності використання фінансових ресу- рсів
Розділ 2. Аналіз формування і використання фінансових ресурсів
2.1. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства та аналіз їх вико-

ристання
2.2. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства
Розділ 3. Основні напрямки удосконалення механізму формування та використання фінансових ресурсів
3.1. Оптимізація джерел формування фінансових ресурсів
3.2. Резерви підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства
Шляхи вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності господарюючих суб'єктів
Розділ 1. Теоретичні аспекти здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарської діяльності в Україні
1.1. Зміст та особливості здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств
1.2. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності
Розділ 2. Зовнішньоекономічна діяльність господарюючих суб'єктів
2.1. Оцінка зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання
2.2. Аналіз ефективності міжнародних відносин
Розділ 3. Напрямки вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності
3.1. Вдосконалення державного регулювання зовнішньоекономічних процесів
3.2. Оптимізація фінансових механізмів здійснення зовнішньоекономічної діяльності
Шляхи оптимізації фінансових ресурсів місцевих бюджетів
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи функціонування місцевих бюджетів
1.1. Сутність, призначення та роль місцевих бюджетів
1.2. Організаційно-економічна сутність, зміст та шляхи удосконалення бюджетного процесу на місцевому рівні
1.3. Роль місцевих бюджетів у веденні ефективної регіональної політики
Розділ 2. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічної політики регіонів
2.1. Організація і процедура формування місцевих бюджетів
2.2. Аналіз структури та динаміки доходів регіону
2.3. Оцінка складу та динаміки видатків регіону
Розділ 3. Розвиток системи формування місцевих бюджетів
3.1. Напрямки збільшення частки власних доходів місцевих бюджетів
3.2. Удосконалення системи міжбюджетних відносин

ДОДАТОК Е

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ З УРАХУВАННЯМ НАЦІОНАЛЬНОГО
СТАНДАРТУ УКРАЇНИ ДСТУ 8302:2015**

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
	та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с. 5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.
Реферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Группы интересов у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i> . Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общест-

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	венных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина видання: довідкового видання	1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	1. Коломєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністрати-

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	вного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.

ДОДАТОК Ж

НОРМО-КОНТРОЛЬ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування денної та заочної форм навчання

Зміст записів	Норма
Організаційні вимоги	
1. Дата затвердження теми кафедрою	По <i>денній формі навчання</i> – не пізніше першого місяця першого семестру випускного курсу. По <i>заочній</i> – під час першої сесії випускного курсу.
2. Затвердження завдання і плану роботи	Після затвердження теми кафедрою – протягом десяти днів
3. Затвердження теми наказом ректора	Після затвердження теми кафедрою – протягом десяти днів
4. Відповідність теми профілю спеціальності	Дотримання тематики запропонованої в методичних рекомендаціях та оформлення згідно вимог нормо-контролю
Технічні вимоги	
1. Оформлення роботи	Брошування в тверду обкладинку.
2. Обсяг роботи, сторінок: (без врахування розділу „Список використаних джерел”)	
54-60	
3. Зміст роботи (приблизний обсяг в сторінках):	
Вступ	3
Розділ 1. (теоретичний)	12-15
Розділ 2. (аналітичний)	20-25
Розділ 3. (прикладний; проектна частина)	12-15
Висновки	2-4
Список використаних джерел (60-70 джерел)	
На окремому аркуші – слово „Додатки”.	
Додатки оформляють як продовження кваліфікаційної роботи у порядку появи посилань у тексті роботи.	
Додатки слід позначати великими літерами української абетки за винятком літер: Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь .	
При цьому посередині рядка малими літерами з першої великої друкується слово „Додаток ____” і велика літера, що позначає додаток.	
Кожний додаток за необхідності може бути розділений на декілька складових елементів.	
У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку.	
<i>Наприклад:</i> комплект фінансової звітності за рік, який складається з окремих документів нумерується:	
Додаток А.1 – „Баланс”	
Додаток А.2 – „Звіт про фінансові результати”	
Додаток А.3 – „Звіт про рух грошових коштів” і т.д.	

Якщо фінансова звітність – один документ, то на першій сторінці підписується: Додаток А, а на решті сторінок додатку пишеться – Продовження додатку А.

Рекомендується: не включати до додатків первинну та іншу документацію, що безпосередньо не використовується в процесі дослідження.

4. Оформлення тексту:

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи „ЗМІСТ”, „ВСТУП”, „ВИСНОВКИ”, „СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ” друкують великими літерами, **жирним шрифтом**, по центру рядка. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ (**жирним шрифтом**), після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) **жирним шрифтом**, з абзацного відступу в підбір до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити **один рядок**. Відстань між заголовком і текстом має становити **один рядок**, попереднім текстом і наступним заголовком має бути **два рядки**. Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.

Кожну структурну частину кваліфікаційної (дипломної)(дипломної) роботи треба починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на половину.

По тексту роботи не допускаються скорочення слів, за винятком загальноприйнятих.

Не використовувати в тексті виділення **жирним шрифтом** (крім структурних елементів вступу, назв розділів, підрозділів та таблиць) і *курсивом* (крім слова „Таблиця” і „Продовж. табл.”).

Загальноприйняті скорочення «грн», «млн» наводяться без крапки (за винятком кінця речення).

При згадуванні прізвищ науковців:

- у тексті – спочатку наводяться ініціали;

- у списку використаних джерел – згідно діючих вимог (між ініціалами ставиться пробіл): Ф. Ф. Бутинець, В. О. Шевчук.

5. Шрифт для комп'ютерної верстки тексту роботи

14 (для таблиць рекомендовано 12)

6. Інтервал

1,5 (для таблиць рекомендовано 1,0)

7. Кількість рядків на сторінці

до 30

8. Поля на сторінці (не менше)

Верхнє – 20 мм, Нижнє – 20 мм, Ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм

9. Нумерація сторінок цифрою

Правий верхній кут без рисок і крапок

10. Початок нумерації

Зі змісту роботи цифрою 4

11. Оформлення таблиць

Нумерація – послідовно за кожним розділом: 2.1; 2.2; і т.д.

Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці, незалежно від орієнтації сторінки.

Нумерують таблицю один раз над першою її частиною. При цьому слово *таблиця* пишеться *курсивом* і ставиться її номер, в кінці номера крапка не ставиться. Над іншими частинами (в разі переносу на другу сторінку) пишуть слова „Продовж. табл.” і вказують номер таблиці, а також наводять додатковий рядок з номерами граф таблиці.

Назву таблиці наводять по центру рядка з великої літери **жирним шрифтом**, в кінці назви таблиці крапку не ставлять.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з малих літер.

Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба

	Таблицю відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком
12. Оформлення рисунків (схем)	Нумерація – послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком (схемою): 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. малими літерами (крім першої великої) по центру рядка, в кінці назви рисунку крапку не ставлять. <i>Наприклад:</i> Рис. 1.1. Назва... Рисунок відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком
13. Оформлення формул	Нумерація – послідовно за кожним розділом в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Громіздкі формули розміщують на окремих рядках. Це стосується і всіх нумерованих формул. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнту треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова „де” без двокрапки. У кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації <i>Наприклад:</i> $ОП = ВД - ВВ - А,$ (2.1) де ОП – оподатковуваний прибуток, ВД – валові доходи; ВВ – валові витрати; А – амортизаційні відрахування. Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилення в наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується.
14. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	
Посилання в тексті на таблиці	На всі таблиці кваліфікаційної (дипломної) роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово „таблиця” в тексті пишуть скорочено. <i>Наприклад:</i> „... у табл. 1.2”. При повторних посиланнях на таблиці треба вказувати скорочено слово „дивись”. <i>Наприклад:</i> „див. табл. 1.2”.
Посилання в тексті на ілюстрації	Вказують порядковим номером ілюстрації в роботі. <i>Наприклад:</i> „рис. 1.2”. При цьому доцільно використовувати звороти типу: „... як це видно з рис. 1.2”, або „... як це показано на рис. 1.2” Ілюстрації в кваліфікаційній (дипломній) роботі повинні бути: по тексту – чорним по білому, в додатках та ілюстративному матеріалі – можливо кольорові
Одночасно можливим є посилання на таблиці та ілюстрації у вигляді виразу в круглих дужках. <i>Наприклад:</i> (табл. 1.2), (рис. 2.4)	
Посилання в тексті на формули	Вказують порядковим номером формули в роботі. <i>Наприклад:</i> „... у формулі (2.1)”.

Посилання в тексті на використані джерела	Зазначається порядковим номером за переліком посилань, в квадратних дужках <i>Наприклад: „..... у працях [10-14].....”, або [15, с. 45-46]</i> (якщо в тексті вказана дослівно теза чи якісь показники)
Технологічні вимоги	
1. Комплект роботи	
1. Пояснювальна записка (титальна сторінка). 2. Завдання. 3. Зміст. 4. Текст роботи. 5. Додатки. 6. Ксерокопії авторських наукових публікацій	
Не підшиваються: 1. Рецензія. 2. Замовлення. 3. Відгук з підприємства. 4. Подання голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи. 5. Реферат. 6. Розгорнутий план роботи з усіма необхідними підписами (залишається в консультанта при проходженні нормо-контролю).	
2. Термін виконання роботи	В терміни, визначені в індивідуальному завданні та календарному графіку.
3. Дата і місце підпису роботи автором	На завданні (при його отриманні), на розгорнутому плані та на останній сторінці основного тексту роботи (перед додатками)
4. Підписи консультантів та рецензента:	На завданні: 1. Наукового керівника від випускаючої кафедри. 2. Завідувача кафедри. На поданні Голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи: 1. Наукового керівника. 2. Відповідального за нормо-контроль. 3. Завідувача кафедри. 4. Методиста (секретаря) деканату. 5. Декана факультету.
5. Допуск до захисту	1. Завідувач випускаючої кафедри – за тиждень до початку роботи ЕК. 2. Декан – на дату захисту або напередодні.
6. Вимоги до вступу роботи	
У вступі виділити жирним шрифтом за окремими абзацами: Актуальність теми; Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; Мета і завдання дослідження; Предмет і об'єкт дослідження; Методи дослідження; Інформаційна база; Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів; Особистий внесок здобувача; Апробація результатів дослідження; Публікації; Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. При цьому жирним шрифтом виділяється лише означені фрази. <i>Наприклад: Актуальність теми.</i>	
7. Вимоги до змісту першого розділу	

Науково-теоретичне обґрунтування теми дослідження з посиланням на використані положення наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а також відповідний нормативний матеріал.	
8. Вимоги до змісту другого розділу	
Аналітичні дослідження згідно обраної теми на матеріалах бази дослідження з обов'язковою короткою її фінансово-економічною характеристикою (<i>обсяг – 3-5 ст., розміщення – на початку параграфу 2.1, табличний матеріал – розміщено в додатках</i>).	
<i>В аналізі використати різноманітні прийоми та методи наукових досліджень (порівняння, моделювання, аналізу та синтезу, прогнозування тощо)</i>	
9. Вимоги до змісту третього розділу	
З вичерпною повнотою викладають результати досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми.	
10. Вимоги до висновків роботи	
Висновки – узагальнення результатів дослідження за розділами – першим, другим, та третім. Крім того навести обґрунтовані за змістом пропозиції.	
11. Вимоги до подання списку використаних джерел	
<i>Черговість подачі використаних джерел</i>	<i>Приклади оформлення списку використаних джерел</i>
<i>В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків</i>	<i>Згідно діючих Правил оформлення бібліографічного опису у списку джерел, що запроваджені ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання</i>
<i>Використані джерела повинні відповідати періоду досліджень</i>	
12. Вимоги до змісту відгуку керівника	Є складовою частиною подання голові ЕК, виконується у визначеній формі в друкованому вигляді та закінчується пропозицією (рекомендацією) допуску до захисту перед ЕК
13. Вимоги до змісту відгуку підприємства	Визначеної форми у друкованому вигляді і закінчується пропозицією (рекомендацією) допуску до захисту перед ЕК
14. Вимоги до призначення рецензентів	Пропонується здобувачем вищої освіти, який подає інформацію про нього до початку першого переднього захисту на випусковій кафедрі консультанту з нормо-контролю
15. Вимоги до змісту рецензії	Рекомендованої форми у друкованому вигляді з виказанням недоліків по змісту та оформленню роботи, ступінь розкриття теми. Закінчується пропозицією рекомендувати роботу до захисту перед ЕК, присвоїти відповідну кваліфікацію: „ Магістр фінансів, банківської справи та страхування ” та зазначається пропонована рецензентом оцінка.
15. Подання роботи на закріплену кафедру для нормо-контролю	Робота подається у завершеному вигляді відповідно графіку, не пізніше ніж за 10 днів до початку роботи ЕК, за умови наявності: - належно оформлених супровідних документів, - підпису наукового керівника, - підписів наукового консультанта.
РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ПІДГОТОВЦІ ДО ЗАХИСТУ	
ДОПОВІДЬ	Стисло та лаконічно наводяться результати досліджень проілюстровані роздатковим матеріалом.
ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ	Комплект ілюстративного матеріалу на титульній сторінці погоджується науковим керівником (фіксується підписом під прізвищем здобувача вищої освіти). Ілюстративний матеріал повинен ілюструвати результати досліджень в рамках кожного розділу.

	Нумерація таблиць та рисунків – наскрізна. <i>Наприклад:</i> Таблиця 1, Таблиця 2 Рис. 1, Рис. 2
РЕФЕРАТ	Реферат має ґрунтовно розкривати зміст кваліфікаційної роботи, однак, у ньому не повинно бути надмірних подробиць, з також інформації, якої немає в роботі. Структура реферату складається із розділів: „Основний зміст”, „Висновки”, „Список опублікованих праць за темою кваліфікаційної роботи” й анотацій українською та англійською мовами.

ДОДАТОК 3

**ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША РЕФЕРАТУ
ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НЬОГО**

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ**

підпис

Антонов Петро Іванович

УДК ____

**ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬ-
НОСТІ З ДЕРЖАВНИМИ ФІСКАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ТА НАПРЯМИ
ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ**

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Реферат

*кваліфікаційної роботи на здобуття
кваліфікації магістра фінансів, банківської справи та страхування*

Полтава 201_

Кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії

Науковий керівник **Аранчій Валентина**, к.е.н., професор
*Полтавська державна аграрна академія,
професор кафедри фінансів, банківської справи та
страхування*

Рецензент **Канцедал Наталія**, к.е.н., доцент
*Полтавська державна аграрна академія,
професор кафедри бухгалтерського обліку та
економічного контролю*

Захист відбудеться „__” _____ 20__ р. о __ годині на засіданні Екзаменаційної комісії у ПДАА за адресою: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3, навчальний корпус __, аудиторія № ____.

*Відповідальний за
нормо-контроль*

Олексій ЗОРЯ

Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел, що нараховує 69 найменувань, містить 14 таблиць, 9 рисунків, 11 додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 57 сторінках друкованого тексту (вказується обсяг роботи без списку використаних джерел).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми кваліфікаційної роботи, відображено мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення, наведено дані про апробацію одержаних результатів.

У першому розділі „**Теоретичні основи економічної ефективності використання основних засобів**” – вказується аномативно перелік завдань вирішених у теоретичному аспекті.

Приклад.

Досліджено трактування понять „основні фонди”, „основні засоби”, „знос”, поглиблено класифікацію основних засобів із врахуванням особливостей сільськогосподарських підприємств для підвищення ефективності управління ними, досліджено документацію, методологічні підходи щодо обліку та аналізу основних засобів.

Далі наводиться стислий виклад ходу та результатів досліджень, виконаних у межах першого розділу та належною ілюстрацією засобами унаочнення.

Приклад

За результатами дослідження встановлено, головним джерелом відтворення основних засобів є амортизаційні відрахування і прибуток. Саме завдяки їм підприємство може здійснювати не лише просте, а й розширене відтворення цього ресурсу. Прийнято вважати, що амортизаційні відрахування є джерелом здійснення простого відтворення основних засобів. Проте вони нерідко можуть стати і джерелом розширеного відтворення у випадках, коли підприємству ще немає потреби замінювати працюючі основні засоби, а отримані суми амортизаційних відрахувань завдяки введенню прискореної амортизації є досить значними і можуть бути використані для придбання додаткової кількості основних засобів.

І так далі...

Аналогічним чином наводиться стисла і максимально конкретизована характеристика проведеного дослідження в рамках другого та третього розділів кваліфікаційної роботи. При цьому схеми тощо) можливим є наведення окремої інформації у формі таблиці або ілюстрації (рисунок, графіка,

ВИСНОВКИ

Висновки мають відповідати тільки тому матеріалу, що викладений у роботі. Формують висновки наприкінці роботи як підсумковий матеріал у вигляді окремих тез. Їх подають в гранично-стислому викладі. Але й при цьому слід дотримуватися принципу: у висновках слід йти від конкретних до більш загальних і важливих положень.

Закінчення (загальні висновки) не повинно повторювати проміжні узагальнення з розділів. Висновки доцільно виконати незначним обсягом за кількі-

стю сторінок, але місткими за інформаційним наповненням. Якісно сформований висновок характеризується тим, що особа, яка не знайома з дослідженнями, прочитавши його, може представити якісну сутність даної роботи (без її методичних і конкретних кількісних аспектів) і зробити висновки про можливі напрями подальших досліджень.

Виклад матеріалу висновків доцільно почати з короткого ємкого абзацу, що підкреслить актуальність теми роботи. Далі слід навести речення переходу до пунктів висновків, що послідовно сформульовані за структурними елементами плану.

Приклад.

Проведені дослідження щодо методологічних та організаційних засад наявності та руху основних засобів на підприємстві дають змогу зробити ряд висновків та пропозицій:

- 1.
- 2.
- 3.

Пункти висновків доцільно формулювати за структурою: „Суть проблемного питання та процедура дослідження, що його виявила → результат дослідження”

Приклад.

„... Дослідження засад класифікації основних засобів виявило потребу у її удосконаленні. Основною класифікаційною ознакою є цільове призначення, згідно якого основні засоби поділяють на дві групи: активна та пасивна частина. З метою поліпшення управління основними засобами їх класифікацію слід доповнити новою ознакою за ступенем зношеності, що забезпечить більш якісну й оперативну інформацію про їх функціональну придатність”.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Антонов П. І. Амортизація основних засобів після їх переоцінки. Школа бухгалтера. 2008. № 3. С. 11-15.

2. Антонов П. І. Амортизаційні відрахування як джерело фінансового забезпечення відтворення основних засобів у сільському господарстві. Економіка АПК. 2007. № 7. С. 90-96.

Анотації

Антонов П. І. Облік виробничих запасів у сільськогосподарських підприємствах. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікації „Магістр фінансів, банківської справи та страхування” за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – Полтавська державна аграрна академія, Полтава, 20__.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню теоретичного та практичного аспектів організації та методики бухгалтерського обліку виробничих запасів і розробці перспективних напрямків їх удосконалення для сільськогосподарських підприємств.

У результаті дослідження уточнено категорії „запаси”, „виробничі запаси”, „товарно-виробничі запаси”, розроблено форми первинних документів, що відображають рух виробничих запасів, які спрощують їх облік і посилюють контроль; проведено оцінку сучасного стану нормативно-правового регулювання стану та використання виробничих запасів, запропоновано класифікацію виробничих запасів для сільськогосподарських підприємств, яка створює умови для ефективної системи їх бухгалтерського обліку.

Ключові слова: виробничі запаси, товарно-виробничі запаси, бухгалтерський облік, оцінка, облікова політика, звітність, управління запасами.

Antonov P. I. Stocks accounting in agricultural firms. – Manuscript.

...

ДОДАТОК И

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО ЛИСТА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

до доповіді кваліфікаційної роботи

на тему _____
(тема кваліфікаційної роботи)

виконану на матеріалах _____
(назва та місце розташування бази дослідження)

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа та страхування
ступеня вищої освіти Магістр
групи ____

Прізвище та ініціали здобувача вищої освіти
Керівник: _____

Прізвище та ім'я керівника
)

Полтава 20__

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	4
2. ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
2.1. Організація виконання роботи.....	6
2.2. Вибір теми роботи.....	7
2.3. Пошук і вивчення літературних джерел.....	9
2.4. Збір практичної інформації.....	10
3. РОБОТА НАД РУКОПИСОМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ....	11
3.1. Складання і затвердження плану.....	11
3.2. Структура кваліфікаційної роботи.....	11
4. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТЕКСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	18
5. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	24
6. ПОДАННЯ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	26
6.1. Процедура подання та захисту кваліфікаційної роботи.....	26
6.2. Критерії оцінки.....	27
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЛІТЕРАТУРИ.....	30
Додаток А. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.....	33
Додаток Б. ЗРАЗОК ЗАЯВИ ДЛЯ ВИБОРУ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА НАУКОВОГО КЕРІВНИКА.....	39
Додаток В. ПАКЕТ СУПРОВІДНИХ ДОКУМЕНТІВ (ФОРМИ БЛАНКІВ) ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	40
Додаток Г. ЗРАЗОК РОЗГОРНУТОГО ПЛАНУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	49
Додаток Д. ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ...	50
Додаток Е. ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ З УРАХУВАННЯМ НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНДАРТУ УКРАЇНИ ДСТУ 8302:2015.....	65
Додаток Ж. НОРМО-КОНТРОЛЬ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.....	73
Додаток З. ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША РЕФЕРАТУ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НЬОГО.....	79
Додаток И. ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО ЛИСТА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	84